

N á v r h

ZÁKON

ze dne 2011,

kterým se mění zákon č. 21/1992 Sb., o bankách, ve znění pozdějších předpisů, a další související zákony

Parlament se usnesl na tomto zákoně České republiky:

ČÁST PRVNÍ

Změna zákona o bankách

Čl. I

Zákon č. 21/1992 Sb., o bankách, ve znění zákona č. 264/1992 Sb., zákona č. 292/1993 Sb., zákona č. 156/1994 Sb., zákona č. 83/1995 Sb., zákona č. 84/1995 Sb., zákona č. 61/1996 Sb., zákona č. 306/1997 Sb., zákona č. 16/1998 Sb., zákona č. 127/1998 Sb., zákona č. 165/1998 Sb., zákona č. 120/2001 Sb., zákona č. 239/2001 Sb., zákona č. 319/2001 Sb., zákona č. 126/2002 Sb., zákona č. 453/2003 Sb., zákona č. 257/2004 Sb., zákona č. 439/2004 Sb., zákona č. 377/2005 Sb., zákona č. 413/2005 Sb., zákona č. 56/2006 Sb., zákona č. 57/2006 Sb., zákona č. 62/2006 Sb., zákona č. 70/2006 Sb., zákona č. 159/2006 Sb., zákona č. 189/2006 Sb., zákona č. 443/2006 Sb., nálezu Ústavního soudu, vyhlášeného pod č. 37/2007 Sb., zákona č. 120/2007 Sb., zákona č. 296/2007 Sb., zákona č. 126/2008 Sb., zákona č. 216/2008 Sb., zákona č. 230/2008 Sb., zákona č. 254/2008 Sb., zákona č. 433/2008 Sb., zákona č. 215/2009 Sb., zákona č. 227/2009 Sb., zákona č. 230/2009 Sb., zákona č. 281/2009 Sb., zákona č. 285/2009 Sb., zákona č. 287/2009 Sb., zákona č. 156/2010 Sb., zákona č. 160/2010 Sb., zákona č. 409/2010 Sb., zákona č. 41 /2011 Sb., zákona č. 73/2011 Sb., zákona č. 139/2011 Sb., zákona č. 188/2011 Sb., zákona č. 263/2011 Sb., zákona č. .../2011 Sb. a zákona č. .../2011 Sb., se mění takto:

1. V § 1 odst. 3 písm. m) se za slovo „hodnotami“ vkládají slova „, které nejsou investičním nástrojem,“.

2. V § 1 odstavce 5 a 6 znějí:

„(5) Pokud je k výkonu některé z činností uvedených v odstavci 3 třeba povolení České národní banky podle zákonů upravujících regulaci poskytování některých finančních služeb a žadatel prokáže splnění všech stanovených podmínek pro udělení takového povolení, povolí Česká národní banka výkon této činnosti v licenci.

(6) Bankovní činnosti uvedené v odstavci 1 písm. a) a b) a v odstavci 3 může vykonávat na území České republiky rovněž zahraniční banka prostřednictvím své pobočky (dále jen „pobočka zahraniční banky“); zahraniční banka

a) se sídlem v členském státě Evropské unie nebo ve státě, který je smluvní stranou Dohody o Evropském hospodářském prostoru (dále jen „členský stát“), která požívá výhody jednotné licence podle práva Evropské unie (§ 5a), vykonává tyto činnosti prostřednictvím pobočky této zahraniční banky (dále jen „pobočka banky z členského státu“),

b) se sídlem v jiném než členském státě vykonává tyto činnosti prostřednictvím pobočky této zahraniční banky (dále jen „pobočka banky z jiného než členského státu“), pokud jí byla udělena Českou národní bankou licence (§ 5) a pouze v rozsahu udělené licence.“.

3. V § 1 odst. 7, § 11a odst. 10 větě poslední, § 12, § 19a odst. 4, § 19b odst. 4, § 34 odst. 2 písm. a) a v § 35 odst. 4 se slovo „zahraniční“ zrušuje a za slovo „banky“ se vkládají slova „z jiného než členského státu“.

4. V § 4 odst. 1 se věty druhá a poslední zrušují.

5. V § 4 odst. 3 úvodní části ustanovení se slova „Evropské unie nebo jiného státu tvořícího Evropský hospodářský prostor (dále jen „členský stát“),“ zrušují.

6. V § 4 odst. 7 se věta druhá nahrazuje větou „Osoba v minulosti pravomocně odsouzená pro trestný čin majetkové povahy nebo pro trestný čin, jehož skutková podstata souvisí s bankovními činnostmi, anebo pro úmyslný trestný čin spáchaný v souvislosti s podnikáním nesmí působit jako vedoucí zaměstnanec banky.“.

7. V § 4 se doplňuje odstavec 8, který zní:

„(8) Žádost o licenci lze podat pouze na předepsaném formuláři, ke kterému žadatel přiloží doklady osvědčující splnění podmínek uvedených v odstavci 5. Vzor formuláře a obsah jeho příloh stanoví Česká národní banka vyhláškou.“.

8. V § 5 odst. 2 se slovo „ze“ zrušuje a slovo „založit“ se nahrazuje slovem „zřídit“.

9. V § 5 odst. 4 písm. a) a b) se slovo „podnikání“ nahrazuje slovem „činností“.

10. V § 5 odst. 4 se na konci textu písmene a) doplňují slova „, přičemž minimální výše poskytnutých finančních zdrojů činí 500 000 000 Kč“.

11. V § 5 se na konci odstavce 4 tečka nahrazuje čárkou a doplňují se písmena j) a k), která znějí:

„j) nad zahraniční bankou je vykonáván dohled, který je srovnatelný s bankovním dohledem vykonávaným v členských státech,

k) právní řád země sídla zahraniční banky nestanoví žádné překážky bránící efektivní výměně informací mezi Českou národní bankou a orgánem dohledu zahraniční banky.“.

12. V § 5 odstavce 5 až 7 znějí:

„(5) Žádost o licenci podle odstavce 1 lze podat pouze na předepsaném formuláři, ke kterému žadatel přiloží doklady osvědčující splnění podmínek uvedených v odstavci 4. Vzor formuláře

a obsah jeho příloh stanoví Česká národní banka vyhláškou.

(6) Česká národní banka je oprávněna vyžádat si opis z evidence Rejstříku trestů týkající se fyzických osob navrhovaných do vedení pobočky podle odstavce 1. Osoba v minulosti pravomocně odsouzená pro trestný čin majetkové povahy nebo pro trestný čin, jehož skutková podstata souvisí s bankovními činnostmi, anebo pro úmyslný trestný čin spáchaný v souvislosti s podnikáním nesmí působit jako osoba ve vedení pobočky podle odstavce 1.

(7) Důvodem pro zamítnutí žádosti o licenci podle odstavce 1 nemůže být skutečnost, že právní forma zahraniční banky neodpovídá právní formě akciové společnosti.“.

13. V § 5a odst. 1 se věta druhá zrušuje.

Poznámka pod čarou č. 3 se zrušuje.

14. V § 5a odstavec 4 zní:

„(4) Na činnost poboček bank z členského státu se tento zákon nepoužije, s výjimkou § 3 odst. 3 písm. b), § 5n, § 10, § 11 odst. 1 až 3 a 5, § 14 věta druhá, § 21, § 24 odst. 1 a 2, § 26bb, § 29a, § 37, povinnosti poskytnout údaje podle § 38 odst. 2 až 8, ustanovení týkajících se provádění měnové politiky a opravného zúčtování bank (§ 20c) a § 41m.“.

15. V § 5a odst. 5, § 5n odst. 4, 5 a 7, § 8b odst. 6, § 11 odst. 4, § 11a odst. 2 úvodní části ustanovení a § 11a odst. 5 až 7, 9 a 10, § 13 úvodní části ustanovení, § 14 úvodní části ustanovení, § 26 odst. 2, § 34 odst. 1, § 38f odst. 2, § 41d odst. 1 a v § 41m odst. 2 větách druhé až poslední se slovo „zahraniční“ zrušuje.

16. V § 5a odst. 5 větě první se slova „podle odstavce 1“ nahrazují slovy „z členského státu“ a ve větě druhé se za slovo „banky“ vkládají slova „z členského státu.“.

17. V § 5a odst. 6 větě první se slova „tyto pobočky vztahují, jen pokud využijí“ nahrazují slovy „pobočku banky z členského státu použijí jen, pokud využije“.

18. V § 5a odst. 6 větě druhé se slova „pobočkám zahraničních bank podle odstavce 1“ nahrazují slovy „pobočce banky z členského státu“.

19. V § 5a odst. 6 větě třetí se slova „odst. 3 a 5“ nahrazují slovy „odst. 1 až 3 a 5“.

20. V § 5a odst. 7 větě první se slovo „zahraničních“ zrušuje a slova „, které podle odstavce 1 mohou na území České republiky vykonávat činnosti podle tohoto zákona bez licence udělené pro ně příslušné zahraniční bance,“ nahrazují slovy „z členského státu“.

21. V § 5a odst. 7 větě druhé se slova „zahraniční banky podle odstavce 1“ nahrazují slovy „banky z členského státu“.

22. V § 5e odst. 1 písm. c) se slovo „konsolidovaného“ zrušuje, za slovo „dohledu“ se vkládají slova „na konsolidovaném základě“ a slova „podle § 5“ se nahrazují slovy „podle § 5c“.
23. V § 5n odst. 1 se slovo „zahraniční“ nahrazuje slovem „pobočka“, slova „se sídlem na území členského státu“ nahrazují slovy „z členského státu“ a slova „pobočka působí“ se nahrazují slovem „působí“.
24. V § 5n odst. 2 větě první se slova „pobočku zahraniční banky“ nahrazují slovy „pobočku banky z členského státu“.
25. V § 5n odst. 2 větě druhé se slova „zahraniční banky“ zrušují.
26. V § 5n odst. 2 větě poslední se za slovo „pobočku“ vkládají slova „banky z členského státu“.
27. V § 5n odst. 3 úvodní části ustanovení se za slovo „pobočku“ vkládají slova „banky z členského státu“.
28. V § 5n odst. 4, 5 a 7 se za slovo „banky“ vkládají slova „z členského státu“.
29. V § 8 se doplňuje odstavec 5, který zní:
„(5) Odstavec 2 se použije obdobně i při posuzování osoby ve vedení a zaměstnance pobočky banky z jiného než členského státu.“.
30. V § 8a se dosavadní text označuje jako odstavec 1 a doplňuje se odstavec 2, který zní:
„(2) Odstavec 1 se použije obdobně i na členy statutárního orgánu zahraniční banky, která má na území České republiky zřízenou pobočku podle § 5, a pro osoby ve vedení této pobočky.“.
31. V § 8b odst. 1 písm. a) bod 3 zní:
„3. řádné administrativní postupy a účetní postupy v souladu se zvláštními právními předpisy,“.
32. V § 8b odst. 3 úvodní části ustanovení se slova „a pobočka zahraniční banky, která nepožívá výhody jednotné licence podle práva Evropské unie mají“ nahrazují slovem „má“.
33. V § 8b odst. 6, § 11a odst. 2, 5 až 7, 9 a 10, § 13 úvodní části ustanovení a v § 14 úvodní části ustanovení se slova „, která nepožívá výhody jednotné licence podle práva Evropské unie,“ nahrazují slovy „z jiného než členského státu“.

34. § 10 zní:

„§ 10

(1) Banky jsou povinny bez zbytečného odkladu uložit u České národní banky výpis z obchodního rejstříku, jakož i všechny jeho změny.

(2) Zahraniční banky vykonávající na území České republiky bankovní činnosti prostřednictvím pobočky jsou povinny bez zbytečného odkladu uložit u České národní banky výpis z obchodního rejstříku, jakož i všechny jeho změny.“.

35. V § 11 odst. 4 se slova „banky je“ nahrazují slovy „banky z jiného než členského státu je“.

36. V § 11a odst. 1 se slova „a pobočka zahraniční banky, která nepožívá výhody jednotné licence podle práva Evropské unie,“ zrušují a na konci odstavce se doplňuje věta „Pobočka banky z jiného než členského státu uveřejňuje údaje o sobě a své činnosti, o zahraniční bance, o složení jejích společníků a o její činnosti a finanční situaci.“.

37. V § 11a odst. 4 písm. a) se slova „právníčkou, popřípadě fyzickou osobou vykonávající auditorskou činnost podle zákona upravujícího činnost auditorů^{3a)} (dále jen "auditor"),“ nahrazují slovy „auditorem podle zákona upravujícího činnost statutárních auditorů a auditorských společností,“.

Poznámka pod čarou č. 3a se zrušuje.

38. V § 11a odst. 9 písm. c) se slova „písmen a) a b)“ nahrazují slovy „písmene a) včetně údajů podle odstavce 1 a podle písmene b)“.

39. V § 11a odst. 10 větě první a v § 12 odst. 2 větě první se za slovo „Banka“ vkládají slova „a pobočka banky z jiného než členského státu“.

40. V § 12 odst. 2 se slova „nápadně nevýhodných podmínek pro banku,“ nahrazují slovy „podmínek, které jsou pro ni nápadně nevýhodné,“.

41. V § 12a odstavec 1 zní:

„(1) Banka udržuje průběžně na individuálním základě kapitál minimálně ve výši odpovídající součtu jednotlivých kapitálových požadavků ke krytí rizik (dále jen "kapitálová přiměřenost"). Pobočka banky z jiného než členského státu dodržuje průběžně kapitálovou přiměřenost. Banka a pobočka banky z jiného než členského státu dále dodržuje pravidla pro převod rizik. Kapitál banky zároveň nesmí klesnout pod minimální výši základního kapitálu stanovenou v § 4 odst. 1; kapitál pobočky banky z jiného než členského státu nesmí klesnout pod minimální výši finančních zdrojů poskytnutých jí zahraniční bankou podle § 5 odst. 4 písm. a).“.

42. V § 12a odst. 2 úvodní části ustanovení se slovo „udržuje“ nahrazuje slovem „dodržuje“.

43. V § 12a odst. 3 a 4 větě první a poslední, § 12a odst. 10 písm. a) a v § 12b odst. 1 se za slovo „banka“ vkládají slova „a pobočka banky z jiného než členského státu“.

44. V § 12a odst. 4 větě druhé se slova „o žádosti banky“ nahrazují slovy „o této žádosti“.

45. V § 12a odst. 8 se na konci textu věty první doplňuje odkaz na poznámku pod čarou č. 21.

46. V § 14 úvodní části ustanovení větě druhé se za slovo „Banka“ vkládají slova „a pobočka zahraniční banky“.

47. V § 15 větě druhé se slova „pro banky a pobočky zahraničních bank“ zrušují.

48. V § 16 odst. 1 závěrečné části ustanovení se slova „písmene b)“ nahrazují slovy „písmene c)“.

49. V § 16 odst. 2 písm. b) se část věty za středníkem včetně středníku zrušuje.

50. V § 16 odstavec 4 zní:

„(4) Banka může převést svůj podnik pouze na

a) jinou banku,

b) banku se sídlem na území členského státu, která působí na území České republiky prostřednictvím své pobočky,

c) zahraniční banku vykonávající na území České republiky bankovní činnosti prostřednictvím své pobočky na základě licence podle § 5, pokud zahraniční banka prokáže, že systém pojištění pohledávek z vkladů, který se na vklady převáděné v rámci prodeje podniku bude vztahovat, zaručuje oprávněným osobám nejméně stejný stupeň ochrany, jaký požívaly podle tohoto zákona;

pro nájem podniku banky se použijí písmena a) až c) obdobně.“.

51. Za § 16a se vkládá nový § 16b, který zní:

„§ 16b

(1) Zahraniční banka se sídlem na jiném území než území členského státu, která vykonává na území České republiky bankovní činnosti prostřednictvím své pobočky, je povinna informovat Českou národní banku bez zbytečného odkladu o

- a) návrzích personálních změn osob ve vedení této pobočky a k této informaci předložit podklady nezbytné pro posouzení jejich odborné způsobilosti, důvěryhodnosti a zkušenosti,
- b) všech změnách v údajích a skutečnostech uvedených v žádosti o licenci předložené v souvislosti se zřízením této pobočky v České republice,
- c) snížení finančních zdrojů poskytnutých této pobočce podle § 5 odst. 4 písm. a),
- d) skutečnostech a rozhodnutích, které mají dopad na činnost této pobočky nebo se jí přímo týkají, zejména o záměru zrušit tuto pobočku nebo prodat část podniku, kterého je tato pobočka součástí,
- e) změně svých stanov,
- f) své nepříznivé finanční situaci, která by mohla ovlivnit činnost této pobočky,
- g) mimořádné situaci na finančním trhu země svého sídla, včetně takového nepříznivého vývoje na tomto trhu, v jehož důsledku by mohlo dojít k ohrožení likvidity tohoto trhu nebo stability finančního systému.

(2) Zahraniční banka se sídlem na jiném území než území členského státu, která vykonává na území České republiky bankovní činnosti prostřednictvím své pobočky, je povinna informovat o vydání rozhodnutí o úpadku a o prohlášení konkursu na tuto pobočku orgán dohledu země sídla zahraniční banky.“.

52. V § 18 se na konci odstavce 1 doplňuje věta „Pobočka banky z jiného než členského státu nesmí provádět s osobami, které k ní nebo k této zahraniční bance mají zvláštní vztah (§ 19), obchody, které by vzhledem ke své povaze, účelu nebo riziku nebyly provedeny s ostatními klienty.“.

53. V § 18 se na konci odstavce 2 doplňuje věta „Pobočka banky z jiného než členského státu poskytuje osobám podle odstavce 1 úvěry nebo zajištění závazků, jen rozhodne-li o tom statutární orgán této zahraniční banky nebo jiný orgán nebo osoba, které tento statutární orgán určil, na základě rozboru příslušného bankovního obchodu a finanční situace žadatele.“.

54. V § 19 se na konci textu písmene b) doplňují slova „a členové výboru pro audit²⁵⁾“.

Poznámka pod čarou č. 25) zní:

„25) § 44 zákona č. 93/2009 Sb., o auditorech a o změně některých zákonů (zákon o auditorech), ve znění zákona č. 139/2011 Sb.“.

55. V § 19 písm. d) se za slovo „rady,“ vkládají slova „výboru pro audit,“.

56. V § 19 se dosavadní text označuje jako odstavec 1 a doplňuje se odstavec 2, který zní:
„(2) Na zahraniční banku se sídlem na jiném území než území členského státu, která vykonává bankovní činnosti na území České republiky prostřednictvím své pobočky, a tuto pobočku se použije odstavec 1 přiměřeně. Za osobu mající k této pobočce zvláštní vztah se pro účely tohoto zákona považují i osoby ve vedení pobočky.“.
57. V § 19b odst. 2 se za slovo „úvěrových“ vkládá slovo „obchodů“.
58. V § 20a odst. 2 větě druhé se slova „a 7“ zrušují.
59. V § 22 odst. 7 se číslo „5“ nahrazuje číslem „6“, slovo „zahraničních“ se zrušuje a na konci textu odstavce se doplňují slova „z jiného než členského státu“.
60. V § 23 odstavec 2 zní:
„(2) Vykáže-li banka ztrátu, je valná hromada povinna rozhodnout při schvalování účetní závěrky za příslušné období o úhradě této ztráty z vlastních zdrojů banky.“.
61. V § 25 odst. 1 větě druhé se za slova „podléhá dohledu“ vkládají slova „vykonávanému orgánem dohledu“ a na konci textu věty druhé se doplňují slova „, včetně kontrol na místě“.
62. V § 25 odst. 2 větě druhé se za slovo „sídla“ vkládá slovo „zahraniční“.
63. V § 25 se na konci odstavce 2 doplňuje věta „Česká národní banka za tímto účelem může uzavírat s orgánem dohledu země sídla zahraniční banky nebo finanční instituce písemná ujednání o koordinaci a spolupráci.“.
64. V § 26 odst. 1 písm. a) bodě 6 se slovo „banky“ zrušuje.
65. V § 26 odst. 1 písm. g) se za slovo „bance“ vkládají slova „nebo pobočce banky z jiného než členského státu“.
66. V § 26 se na konci textu odstavce 2 doplňují slova „z členského státu a postup podle odstavce 1 písm. d) a f) nelze uplatnit vůči pobočce banky z jiného než členského státu“.

67. V § 26 odst. 3 písm. d) se slova „nebo obchodů, převodu nebo převodů finančních prostředků nebo jiné transakce či transakcí“ nahrazují slovy „, převodu finančních prostředků nebo jiné transakce“ a za slovo „který“ se vkládají slova „samostatně nebo společně s jiným obchodem, převodem nebo jinou transakcí“.
68. V § 26 odst. 3 se na konci textu písmene h) doplňují slova „, nebo pod minimální výši finančních zdrojů poskytnutých zahraniční bankou její pobočce podle § 5 odst. 4 písm. a)“.
69. V § 26 se na konci textu odstavce 4 doplňují slova „nebo dotčená zahraniční banka“.
70. V § 26 odst. 6 se za slovo „banka“ vkládají slova „postupem podle správního řádu, nebo v naléhavých případech“.
71. V § 26 se odstavce 7 a 8 zrušují.
Dosavadní odstavce 9 až 11 se označují jako odstavce 7 až 9.
72. V § 26 odst. 8 se slovo „jiných“ nahrazuje slovem „zvláštních“.
73. V § 26b se dosavadní text označuje jako odstavec 1 a doplňuje se odstavec 2, který zní:
„(2) Pro zahraniční banku vykonávající bankovní činnosti na území České republiky prostřednictvím své pobočky na základě licence podle § 5 a pro její pobočku se odstavec 1 použije obdobně; povinnost informovat Českou národní banku mají osoby ve vedení této zahraniční banky i osoby ve vedení této pobočky.“.
74. Nadpis části desáté zní: **„ODNĚTÍ LICENCE NEBO SOUHLASU“**.
75. V § 34 odst. 1 se slova „banky anebo“ nahrazují slovy „banky z jiného než členského státu, anebo“, za slova „úpadku banky“ se vkládají slova „nebo pobočky banky z jiného než členského státu,“ a čárka za slovem „banka“ se zrušuje.
76. V § 34 odst. 2 písmeno b) zní:
„b) žadatel v žádosti o licenci uvedl nepravdivé údaje nebo zamlčel podstatné údaje nezbytné pro posouzení žádosti o udělení licence,“.
77. V § 34 se tečka na konci odstavce 2 nahrazuje čárkou a doplňuje se písmeno c), které zní:
„c) přetrvávají závažné nedostatky v činnosti zahraniční banky se sídlem na jiném území než území členského státu, která vykonává na území České republiky bankovní činnosti prostřednictvím své pobočky, nebo došlo k jejímu úpadku.“.

78. V § 34 odst. 3 větě první se za slovo „základě“ vkládají slova „nebo kapitál pobočky banky z jiného než členského státu“ a slovo „jejích“ se zrušuje.

79. V § 34 se doplňuje odstavec 4, který zní:

„(4) Česká národní banka může odejmout souhlas udělený podle tohoto zákona, jestliže byl souhlas udělen na základě nepravdivých údajů nebo žadatel v žádosti o udělení souhlasu zamlčel podstatné údaje nezbytné pro posouzení této žádosti.“.

80. V § 35 odst. 1 se slova „, u pobočky zahraniční banky se navíc oznámí orgánu pověřenému bankovním dohledem v příslušném státě“ nahrazují slovy „; v případě pobočky banky z jiného než členského státu Česká národní banka informuje o tomto rozhodnutí orgán dohledu země sídla zahraniční banky“.

81. V § 37 odst. 1 větě první se za slovo „Banky“ vkládají slova „a pobočky zahraničních bank“.

82. V § 37 odst. 1 větě druhé se za slovo „banka“ vkládají slova „nebo pobočka zahraniční banky“.

83. V § 38 odst. 3 se vkládá nové písmeno j), které včetně poznámky pod čarou č. 26 zní:

„j) zpravodajské služby, a to jen v rozsahu potřebném pro plnění konkrétního úkolu spadajícího do její působnosti podle zákona upravujícího činnost zpravodajských služeb České republiky a na základě předchozího povolení předsedy senátu Vrchního soudu v Praze²⁶⁾“.

²⁶⁾ § 11a zákona č. 153/1994 Sb., o zpravodajských službách České republiky, ve znění zákona č. .../2011 Sb.“.

84. V § 38 odst. 6 větě první se slova „nebo daňové exekuce“ zrušují.

85. V § 38 odstavec 9 zní:

„(9) Na pobočku banky z členského státu se použijí odstavce 2 až 8 obdobně a na pobočku banky z jiného než členského státu se použijí odstavce 1 až 8 a 11 obdobně.“.

86. V § 38a odst. 6 se za slovo „banky“ vkládají slova „nebo pobočky zahraniční banky“.

87. V § 38d odst. 1 písm. a), e) a f) a v § 38e písm. d) a e) se slova „uvedené v § 5a odst. 1“ nahrazují slovy „banky z členského státu“.

88. V § 38f odst. 1 se věta poslední zrušuje.

89. V § 38f odst. 2 se slova „se sídlem mimo území členských států“ nahrazují slovy „z jiného než členského státu“.
90. V § 38f se doplňuje odstavec 3, který zní:
„(3) Česká národní banka před rozhodnutím o změně nebo odnětí licence pobočce banky z jiného než členského státu usiluje o koordinaci svého postupu s orgány bankovního dohledu členských států, ve kterých má zahraniční banka pobočky. Nesnese-li věc odkladu, Česká národní banka tyto orgány dohledu informuje o svém záměru licenci změnit nebo odebrat.“.
91. V § 39 odst. 1 větě první se za slova „Zaměstnanci banky“ vkládají slova „, statutární orgán nebo členové statutárního orgánu banky“ a za slovo „rady“ se vkládá slovo „banky“.
92. V § 40 se odstavec 6 zrušuje.
Dosavadní odstavce 7 a 8 se označují jako odstavce 6 a 7.
93. V § 41 odst. 1 se na konci text věty druhé doplňují slova „, nejedná-li se o rozhodnutí o uložení pokuty podle § 26 odst. 1 písm. e)“.
94. V § 41a odst. 3 se slova „Všechny banky a“ nahrazují slovem „Banky,“ slovo „zahraničních“ se zrušuje a za slovo „bank“ se vkládají slova „z členského státu, které využily připojištění podle § 41m, a pobočky bank z jiného než členského státu“.
95. V § 41a odst. 3 se věta druhá zrušuje.
96. V § 41d odst. 1 se slova „podle § 5a“ nahrazují slovy „z členského státu“ a za slovo „neschopnosti“ se vkládá slovo „zahraniční“.
97. § 41l se zrušuje.
98. V § 41m odst. 1 se slovo „zahraničních“ zrušuje a za slovo „bank“ vkládají slova „z členského státu“.
99. V § 41m odst. 2 se za slovo „banky“ vkládají slova „z členského státu vůči Fondu“ a slova „, v případě pobočky zahraniční banky podle § 5a však“ se nahrazují slovy „a to“.
100. V § 41m odst. 2 větách třetí a poslední se za slovo „banky“ vkládají slova „z členského státu“.

Čl. II

Přechodná ustanovení

1. Banka nebo pobočka banky, prostřednictvím které vykonává na území České republiky bankovní činnosti zahraniční banka se sídlem v jiném státě než v členském státě Evropské unie nebo ve státě, který je smluvní stranou Dohody o Evropském hospodářském prostoru, které byly oprávněny vykonávat činnosti uvedené v § 1 odst. 3 písm. m) zákona č. 21/1992 Sb., ve znění účinném do dne nabytí účinnosti tohoto zákona, ukončí výkon těchto činností ve vztahu k investičním nástrojům, pokud nemají nebo do 3 měsíců ode dne nabytí účinnosti tohoto zákona nezískají oprávnění k výkonu činnosti podle § 1 odst. 3 písm. h) zákona č. 21/1992 Sb., ve znění účinném do dne nabytí účinnosti tohoto zákona.

2. Řízení o udělení povolení podle § 1 odst. 5 zákona č. 21/1992 Sb., ve znění účinném do dne nabytí účinnosti tohoto zákona, která nebyla do dne nabytí účinnosti tohoto zákona pravomocně skončena, se dokončí podle dosavadních právních předpisů.

ČÁST DRUHÁ

Změna zákona o spořitelních a úvěrních družstvech

Čl. III

Zákon č. 87/1995 Sb., o spořitelních a úvěrních družstvech a některých opatřeních s tím souvisejících a o doplnění zákona České národní rady č. 586/1992 Sb., o daních z příjmů, ve znění pozdějších předpisů, ve znění zákona č. 100/2000 Sb., zákona č. 406/2001 Sb., zákona č. 212/2002 Sb., zákona č. 257/2004 Sb., zákona č. 280/2004 Sb., zákona č. 377/2005 Sb., zákona č. 413/2005 Sb., zákona č. 56/2006 Sb., zákona č. 57/2006 Sb., zákona č. 70/2006 Sb., zákona č. 120/2007 Sb., zákona č. 296/2007 Sb., zákona č. 126/2008 Sb., zákona č. 254/2008 Sb., zákona č. 230/2009 Sb., zákona č. 281/2009 Sb., zákona č. 285/2009 Sb., zákona č. 156/2010 Sb., zákona č. 160/2010 Sb., zákona č. 281/2009 Sb., zákona č. 409/2010 Sb., zákona č. 41 /2011 Sb., zákona č. 73/2011 Sb., zákona č. 139/2011 Sb. a zákona č. .../2011 Sb., se mění takto:

1. V § 1 odstavec 2 zní:

„(2) Povolení působit jako družstevní záložna (dále jen „povolení“) uděluje Česká národní banka (§ 2a) družstvu se sídlem v České republice k výkonu následujících činností

- a) přijímání vkladů od svých členů a
- b) poskytování úvěrů svým členům.“.

2. V § 1 odst. 5 písm. a) se za slovo „rozsahu“ vkládá slovo „uděleného“ a slova „působit jako družstevní záložna podle § 2a (dále jen "povolení")“ se zrušují.

3. V § 2a odst. 5 písm. a) se slovo „jiný“ zrušuje a na konci textu písmene a) se doplňují slova „spáchaný v souvislosti s podnikáním“.

4. V § 3 odst. 1 úvodní část ustanovení zní:

„Družstevní záložna je oprávněna v rámci svého podnikání vykonávat kromě činností

uvedených v § 1 odst. 2 písm. a) a b) tyto další činnosti, má-li je uvedeny v uděleném povolení:“.

5. V § 3 odst. 1 se písmena a) a b) zrušují.

Dosavadní písmena c) až i) se označují jako písmena a) až g).

6. V § 3 odst. 2 úvodní části ustanovení a v § 3 odst. 5 se za slova „podle odstavce 1“ vkládají slova „a § 1 odst. 2 písm. a) a b)“.

7. V § 3 odst. 2 písm. c) se za slovo „majetek“ vkládají slova „pro účely zajištění vlastního provozu“.

8. V § 3 odst. 2 písm. d) se slova „odstavce 1“ nahrazují slovy „tohoto zákona“.

9. V § 3 odst. 2 písm. e) se slovo „registrovanými“ zrušuje a slova „,, nestanoví-li tento zákon jinak“ se nahrazují slovy „přijatými k obchodování na evropském regulovaném trhu“.

10. V § 3 se na konci odstavce 2 tečka nahrazuje čárkou a doplňují se písmena f) a g), která znějí:

„f) obchodovat na vlastní účet s dluhopisy, jejichž emitentem je členský stát Organizace pro ekonomickou spolupráci a rozvoj nebo centrální banka tohoto státu, dluhopisy, za které převzal záruku členský stát Organizace pro ekonomickou spolupráci a rozvoj, a dluhopisy vydanými Evropskou investiční bankou, Evropskou bankou pro obnovu a rozvoj nebo Mezinárodní bankou pro obnovu a rozvoj nebo jinou mezinárodní finanční institucí, které je Česká republika členem,

g) provádět obchody s Českou národní bankou podle zákona upravujícího činnost České národní banky.“

11. V § 3 odst. 4 se za číslo „3“ vkládají slova „a § 1 odst. 2 písm. a) a b)“.

12. V § 7 se na konci odstavce 7 doplňuje věta „Povinnost žádat o posouzení podmínek pro výkon funkce družstevní záložna nemá, jde-li o člena výboru pro audit³⁷⁾.“.

Poznámka pod čarou č. 37 zní:

„³⁷⁾§ 44 zákona č. 93/2009 Sb., o auditorech a o změně některých zákonů (zákon o auditorech), ve znění zákona č. 139/2011 Sb.“.

13. V § 7a odst. 1 písm. a) bod 3 zní:

„3. řádné administrativní postupy a účetní postupy v souladu se zvláštními právními předpisy,“.

14. V § 7b odst. 1 písm. a) se slova „právníckou, popřípadě fyzickou osobou vykonávající auditorskou činnost podle zákona upravujícího činnost auditorů10a) (dále jen „auditor“)“ nahrazují slovy „auditorem podle zákona upravujícího činnost statutárních auditorů a auditorských společností“.

Poznámka pod čarou č. 10a se zrušuje.

15. V § 9 odstavec 2 zní:

„(2) Vykáže-li družstevní záložna ztrátu, je členská schůze povinna rozhodnout při schvalování účetní závěrky za příslušné období o úhradě této ztráty z rizikového fondu, rezervního fondu a nerozděleného zisku minulých let družstevní záložny.“.

16. Za § 11 se vkládá nový § 12, který zní:

„§ 12

Družstevní záložna je povinna zavést účinný postup pro vyřizování stížností klientů a o tomto postupu srozumitelně, písemně a v úředním jazyce, popřípadě jazycích státu, na jehož území působí, informovat ve svých provozních prostorách.“.

17. V § 22 odst. 2 úvodní části ustanovení se slova „bankovního dohledu“ nahrazují slovy „dohledu nad družstevními záložnami“ a slovo „tohoto“ se zrušuje.

18. V § 27 odst. 4 větě druhé se slova „Notářsky ověřené stanovy“ nahrazují slovy „Ověřené kopie stanov“.

19. V § 27b odst. 1 se na konci textu písmene b) doplňují slova „a g) až i)“.

20. V § 27b odst. 1 písm. l) se slova „§ 3 odst. 3“ nahrazují slovy „§ 3 odst. 2 a 3“.

21. V § 27b odst. 2 písm. b) se slova „členům volených orgánů družstevní záložny nebo svým členům, kteří v ní mají pracovní poměr, nebo osobám jim blízkým“ nahrazují slovy „osobám uvedeným v § 7 odst. 1“.

22. V § 27b odst. 2 písm. c) se slova „členům volených orgánů družstevní záložny, členům družstevní záložny, kteří v ní mají pracovní poměr, a osobám jim blízkým“ nahrazují slovy „osobám uvedeným v § 7 odst. 1“.

23. V § 27b odst. 2 písm. l) se slova „v souladu s opatřením České národní banky vydaným“ zrušují, za slova „podle § 27 odst. 1 nebo“ se vkládají slova „2 nebo informace a podklady“ a číslo „2“ se nahrazuje číslem „3“.

24. V § 28 odst. 1 a 3 a v § 28g odst. 1 se slovo „podnikání“ nahrazuje slovem „činnosti“.

25. V § 28 odst. 1 písm. a) se slova „, a to“ zrušují a bod 1 zní:
„1. omezí některé povolené činnosti, ukončí nepovolené činnosti nebo nebude provádět některé obchody, převody finančních prostředků nebo jiné transakce,“.
26. V § 28 odst. 1 písm. a) bodě 7 se za slovo „přijme“ vkládají slova „přísnější pravidla likvidity,“.
27. V § 28 odst. 1 písm. a) bodě 9 se slovo „udrží“ nahrazuje slovy „bude udržovat“.
28. V § 28 odst. 1 písm. a) bodě 13 se za slovo „přednostně“ vkládají slova „k doplnění fondů podle § 10 odst. 1 nebo“.
29. V § 28 se na konci odstavce 1 tečka nahrazuje čárkou a doplňují se písmena h) a i), která znějí:
„h) zakázat nebo omezit provádění operací s osobami, které jsou spjaty úzkým propojením s družstevní záložnou nebo které jsou součástí stejného konsolidačního celku jako družstevní záložna nebo mají k družstevní záložně zvláštní vztah,
i) požadovat zvýšení likvidních prostředků družstevní záložny alespoň na výši stanovenou Českou národní bankou.“.
30. V § 28 odst. 3 písm. b) se slova „vydaných podle tohoto zákona“ zrušují.
31. V § 28 odst. 3 písm. c) se slova „provádění obchodů“ nahrazují slovy „provedení nebo rozhodnutí o provedení obchodu, převodu finančních prostředků nebo jiné transakce“ a za slovo „který“ se vkládají slova „samostatně nebo společně s jiným obchodem, převodem nebo jinou transakcí“.
32. V § 28 odst. 6 se slovo „bud“ zrušuje a slova „řádu nebo“ se nahrazují slovy „řádu, nebo v naléhavých případech“.
33. V § 28 odst. 7 se slova „proti rozhodnutí podle odstavce 1 písm. c) a d)“ zrušují.
34. V § 28 se odstavce 8 a 10 zrušují.
Dosavadní odstavce 9 a 11 se označují jako odstavce 8 a 9.
35. Na konci nadpisu nad § 28g se doplňují slova „**nebo souhlasu**“.
36. V § 28g odst. 2 písmeno b) zní:
„b) žadatel v žádosti o povolení uvedl nepravdivé údaje nebo zamlčel podstatné údaje

nezbytné pro posouzení této žádosti.“.

37. V § 28g se doplňuje odstavec 5, který zní:

„(5) Česká národní banka může odejmout souhlas udělený podle tohoto zákona, jestliže byl souhlas udělen na základě nepravdivých údajů nebo žadatel v žádosti o udělení souhlasu zamlčel podstatné údaje nezbytné pro posouzení této žádosti.“.

Čl. IV

Přechodná ustanovení

1. Spořitelní a úvěrní družstvo, kterému bylo uděleno povolení působit jako spořitelní a úvěrní družstvo do dne nabytí účinnosti tohoto zákona, se považuje za spořitelní a úvěrní družstvo podle § 1 odst. 2 zákona č. 87/1995 Sb., ve znění účinném ode dne nabytí účinnosti tohoto zákona.

2. Povolení k činnostem podle § 3 odst. 1 písm. a) a b) zákona č. 87/1995 Sb., ve znění účinném do dne nabytí účinnosti tohoto zákona, se považují za povolení k činnostem podle § 1 odst. 2 písm. a) a b) zákona č. 87/1995 Sb., ve znění účinném ode dne nabytí účinnosti tohoto zákona. Povolení k činnostem podle § 3 odst. 1 písm. c) až i) zákona č. 87/1995 Sb., ve znění účinném do dne nabytí účinnosti tohoto zákona, se považují za povolení k činnostem podle § 3 odst. 1 písm. a) až g) zákona č. 87/1995 Sb., ve znění účinném ode dne nabytí účinnosti tohoto zákona.

ČÁST TŘETÍ

Změna zákona o podnikání na kapitálovém trhu

Čl. V

V § 12a odst. 1 písm. a) zákona č. 256/2004 Sb., o podnikání na kapitálovém trhu, ve znění zákona č. 120/2007 Sb. a zákona č. 41/2011 Sb., bod 3 zní:

„3. řádné administrativní postupy a účetní postupy v souladu s jinými právními předpisy,“.

ČÁST ČTVRTÁ

Změna zákona o zpravodajských službách České republiky

Čl. VI

V zákoně č. 153/1994 Sb. o zpravodajských službách České republiky, ve znění zákona č. 118/1995 Sb., zákona č. 53/2004 Sb., zákona č. 290/2005 Sb., zákona č. 530/2005 Sb., zákona č. 342/2006 Sb., zákona č. 80/2006 Sb., zákona č. 250/2008 Sb., zákona č. 274/2008 Sb., zákona č. 218/2009 Sb. a zákona č. 227/2009 Sb., se za § 11 vkládá nový § 11a, který zní:

„§ 11a

(1) V rozsahu potřebném pro plnění konkrétního úkolu ve své působnosti jsou zpravodajské služby oprávněny písemně žádat od bank a poboček zahraničních bank

poskytnutí zprávy o záležitostech týkajících se klienta, které jsou předmětem bankovního tajemství, nebo poskytování takovýchto zpráv v budoucím období, a to za předpokladu, že by získání požadovaných údajů jiným způsobem bylo neúčinné nebo podstatně ztížené nebo v daném případě nemožné.

(2) Zpravodajské služby jsou oprávněny požadovat poskytnutí zprávy nebo poskytování zpráv podle odstavce 1 pouze po předchozím povolení předsedy senátu Vrchního soudu v Praze (dále jen „soudce“).

(3) Soudce rozhodne o poskytnutí zprávy nebo poskytování zpráv bezodkladně na základě písemné žádosti zpravodajské služby, která obsahuje základní identifikační údaje o klientovi banky nebo pobočky zahraniční banky, důvody pro poskytnutí zprávy a informace o jakékoli předchozí žádosti o poskytnutí zprávy včetně informace, jak bylo o této žádosti rozhodnuto.

(4) Rozhodnutí o poskytnutí zprávy nebo o poskytování zpráv obsahuje základní identifikační údaje, vymezení období, za které má být zpráva poskytnuta nebo za které mají být zprávy poskytovány, a odůvodnění. Poskytování zpráv v budoucím období může být povoleno jen na nezbytně nutnou dobu, nejdéle však na 3 měsíce. Soudce může toto období na základě nové žádosti prodloužit, a to i opakovaně, vždy však nejvýše o další 3 měsíce.

(5) Jestliže soudce žádosti vyhoví, vydá zpravodajské službě současně výpis z tohoto rozhodnutí, který obsahuje základní identifikační údaje a vymezení období, za které má být zpráva poskytnuta, nebo za které mají být zprávy poskytovány; výpis neobsahuje odůvodnění. Bance nebo pobočce zahraniční banky, které je rozhodnutím uložena povinnost zprávu poskytnout nebo zprávy poskytovat, se předkládá pouze tento výpis.

(6) Vztahuje-li se rozhodnutí na budoucí období, je zpravodajská služba povinna informovat průběžně soudce o tom, zda důvody pro poskytování zpráv trvají. Soudce je oprávněn si tyto podklady vyžádat.

(7) Soudce je oprávněn povolení k poskytnutí zprávy nebo poskytování zpráv kdykoliv odebrat.

(8) Proti rozhodnutí soudce není přípustný opravný prostředek.“.

ČÁST PÁTÁ ÚČINNOST

Čl. VII

Tento zákon nabývá účinnosti patnáctým dnem ode dne jeho vyhlášení.

DŮVODOVÁ ZPRÁVA

k návrhu zákona, kterým se mění zákon č. 21/1992 Sb., o bankách, ve znění pozdějších předpisů, a další související zákony

A. OBECNÁ ČÁST

I. Závěrečná zpráva z hodnocení dopadů regulace (RIA)

1 Důvod předložení

1.1 Název

Návrh zákona, kterým se mění zákon č. 21/1992 Sb., o bankách, ve znění pozdějších předpisů, a další související zákony.

1.2 Identifikace problémů

Návrh zákona, kterým se mění zákon č. 21/1992 Sb., o bankách, ve znění pozdějších předpisů, a další související zákony (dále jen „návrh zákona“) se předkládá v souvislosti s novým přístupem k pobočkám zahraničních bank ze států mimo EU/EHP (dále také „pobočky zahraničních bank ze třetích zemí“) a nezbytnými technickými úpravami. Důvodem předložení návrhu zákona je především potřeba revidovat podmínky vstupu zahraniční banky se sídlem ve třetí zemi, která hodlá provádět bankovní činnosti na území České republiky (dále jen „ČR“) prostřednictvím své pobočky, a pravidla, která tyto banky, resp. jejich pobočky budou dodržovat při své činnosti.

Většina stávajících regulatorních pravidel upravujících založení a činnost poboček zahraničních bank ze třetích zemí v ČR byla přijata v průběhu devadesátých let a ani po vstupu ČR do Evropské unie (dále jen „EU“) v květnu 2004 nebyla uzpůsobena novým podmínkám a nereagovala na vývoj v bankovním sektoru. Ukazuje se, že platná právní úprava v této oblasti v mnoha ohledech neodpovídá potřebám bankovního dohledu.

V současnosti na českém bankovním trhu nepůsobí žádná pobočka zahraniční banky ze zemí mimo EU/EHP. Přesto je žádoucí stanovit v této oblasti taková pravidla, která vytvoří rovné podmínky pro subjekty bankovního sektoru a zajistí stabilní, důvěryhodné a konkurenční bankovní prostředí.

Návrhem zákona se současně odstraňují některé věcné nedostatky či nesrovnalosti v zákoně č. 21/1992 Sb., o bankách, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o bankách“), v zákoně č. 87/1995 Sb., o spořitelních a úvěrních družstvech a některých opatřeních s tím souvisejících a o doplnění zákona České národní rady č. 586/1992 Sb., o daních z příjmů, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o spořitelních a úvěrních družstvech“), a zákoně č. 256/2004 Sb., o podnikání na kapitálovém trhu, ve znění pozdějších

předpisů (dále jen „zákon o podnikání na kapitálovém trhu“), s cílem eliminovat neodůvodněné rozdíly v regulaci bank, spořitelních a úvěrních družstev a obchodníků s cennými papíry.

Návrhem zákona rovněž dochází ke změně zákona o bankách a zákona č. 153/1994 Sb., o zpravodajských službách České republiky, ve znění pozdějších předpisů, za účelem umožnit zpravodajským službám při splnění stanovených podmínek přístup k informacím, které jsou předmětem bankovního tajemství, bez souhlasu klienta. Zpravodajské služby budou oprávněny požadovat poskytnutí zprávy o záležitostech týkajících se klienta, které jsou předmětem bankovního tajemství, pouze po předchozím povolení soudu. Poskytnutí informací zpravodajským službám bude moci povolit soud. Soud může povolit poskytování informací i na budoucí období, které ovšem bude přesně časově vymezené, nejdéle na 3 měsíce s možností opakovaného prodloužení o další 3 měsíce.

1.3 Zdůvodnění potřeby konat

1.3.1 Změny v přístupu k pobočkám zahraničních bank ze třetích zemí

Vstup zahraničních bank na český trh prostřednictvím poboček byl umožněn v roce 1992, kdy nabyl účinnosti zákon č. 21/1992 Sb., o bankách.¹ Při formulování podmínek pro působení poboček na našem trhu byl především sledován cíl otevřít český bankovní trh renomovaným zahraničním subjektům, a tím podpořit a urychlit transformační proces české ekonomiky. Současně bylo záměrem vytvořit určitý protipól dominujícím českým, a v té době ještě i slovenským, bankám a posílit tak konkurenční prostředí, které by přispívalo k rozšíření spektra bankovních služeb o služby chybějící na našem trhu a ke zvýšení kvality poskytovaných bankovních služeb a produktů. Od zahraničních bank se rovněž očekávalo, že prostřednictvím kvalifikovaného vedení, implementace standardizovaných postupů řízení včetně obchodní kultury přispějí ke zvýšení celkové úrovně bankovníctví a pomohou ji přiblížit úrovni vyspělých států. Zahraniční banky, které v ČR postupně začaly zřizovat své pobočky, pocházely výhradně ze zemí EU a sledovaný záměr naplňovaly. K tomu přispívala i skutečnost, že česká bankovní legislativa se postupně sbližovala s legislativou EU a pro vstupující subjekty představovala transparentní a stabilní právní prostředí.

Podmínky pro udělení licence zahraniční bance pro její pobočku byly od počátku devadesátých let do roku 2002 v zásadě stejné. Až novela zákona o bankách provedená v roce 2002 přinesla zásadní kvalitativní změny, a to zejména v oblasti prevence proti vstupu netransparentních a nekontrolovatelných skupin na náš trh. Do zákona o bankách byla zapracována řada nových podmínek pro udělení licence, kterými byly např. důvěryhodnost zahraniční banky a její dostatečná finanční síla s ohledem na rozsah podnikání pobočky, průhlednost skupiny s úzkým propojením, možnost výkonu bankovního dohledu nad touto skupinou, či požadavek týkající se skutečného sídla zahraniční banky. V návaznosti

¹ Předchozí právní úprava, zákon č. 158/1989 Sb., o bankách a spořitelnách, neumožňovala založit pobočku zahraniční banky.

na provedené změny došlo i ke změnám náležitostí žádosti o licenci, dříve upravené opatřením, nově vyhláškou.

Vstup ČR do EU k 1. květnu 2004, kdy vstoupila v platnost smlouva o přistoupení ČR k EU, znamenal z hlediska vstupu poboček zahraničních bank na náš trh zásadní zlom. Banky z členských zemí EU a EHP od tohoto data využívají tzv. evropský pas, na jehož základě mohou v jiném členském státu EU vykonávat své bankovní aktivity na základě licence vydané orgánem dohledu země jejich sídla, a nepotřebují tedy pro své pobočky licenci hostitelského státu. Podmínky pro udělení povolení působit jako pobočka zahraniční banky jsou od tohoto data aplikovatelné pouze na banky se sídlem mimo EU/EHP. Tyto podmínky, které byly v zásadě koncipovány pro zahraniční banky se sídlem v EU, popřípadě pro jiné renomované zámořské banky, se však po vstupu ČR do EU nezměnily a lze je považovat za velmi liberální, avšak plně respektující zásadu, že režim pro pobočky zahraničních bank se sídlem ve třetích zemích nesmí být liberálnější, než je režim aplikovaný na pobočky zahraničních bank se sídlem v zemích EU/EHP.

V ČR jsou podmínky pro udělení licence zahraniční bance pro její pobočku upraveny v ustanovení § 5 zákona o bankách. Skutečnosti, které musí žadatel o licenci v žádosti prokázat, a výčet příloh, které musí předložit, jsou upraveny v § 6 vyhlášky České národní banky č. 233/2009 Sb., o žádostech, schvalování osob a způsobu prokazování odborné způsobilosti, důvěryhodnosti a zkušenosti osob a o minimální výši finančních zdrojů poskytovaných pobočce zahraniční banky (dále jen „vyhláška“). V ustanovení § 7 vyhlášky je stanoven minimální objem finančních zdrojů poskytnutých zahraniční bankou pobočce působící v ČR, který v současné době činí 150 mil. Kč, a je tak výrazně nižší, než minimální výše základního kapitálu bank, která je stanovena na 500 mil. Kč. Pokud žadatel splní podmínky stanovené zákonem o bankách a předloží žádost obsahující náležitosti předepsané vyhláškou, žádost o licenci nemůže být zamítnuta. Na udělení licence nemá např. žádný vliv, zda žadatel pochází ze země, jejíž právní řád zajišťuje provádění bankovního dohledu srovnatelného s dohledem prováděným v ČR, nebo ze země, kde je regulace a výkon dohledu kvalitativně na horší úrovni. Přitom pravděpodobnost, že se do problému dostane banka se sídlem v zemi, kde výkon dohledu neodpovídá požadavkům a postupům uplatňovaným v ČR resp. EU, je výrazně vyšší. V zásadě lze konstatovat, že stávající podmínky jsou poměrně lehce splnitelné pro jakoukoli zahraniční banku.

Pobočka zahraniční banky se sídlem mimo EU/EHP působící v ČR (ačkoli se zapisuje do obchodního rejstříku) nemá právní subjektivitu a je pouze organizační složkou zahraniční banky. Tato pobočka tedy nemá vlastní kapitál jako banka, právnická osoba, založená podle českého právního řádu. Nicméně podmínkou udělení licence zahraniční bance pro její pobočku je dostatečný objem a průhlednost původu finančních zdrojů poskytnutých zahraniční bankou její pobočce s ohledem na rozsah a rizikovost podnikání pobočky.

Pobočky zahraničních bank se sídlem mimo EU/EHP jsou ze zákona povinny se účastnit systému pojištění vkladů v ČR. To neplatí pouze v případě prokázání, že systém pojištění

vkladů, kterého jsou účastny, zaručuje oprávněným osobám nejméně stejný stupeň ochrany jako právo EU.

V případě prohlášení konkursu na zahraniční banku přechází právo nakládat s majetkovou (konkursní) podstatou a výkon práv a plnění povinností, včetně těch, které byly v dispozici pobočky, na zahraničního insolvenčního správce v zemi sídla zahraniční banky. Dnem, ke kterému zahraniční banka pozbude ve státě svého sídla licenci, zaniká automaticky ze zákona též licence udělená zahraniční bance pro její pobočku v ČR.

Podle české právní úpravy je rovněž možné vyhlásit na pobočku zahraniční banky konkurs, resp. pokud by byly naplněny právní předpoklady úpadku, lze úpadek pobočky zahraniční banky řešit pouze konkursem.² Vzhledem k tomu, že neexistují žádné zkušenosti v této oblasti, není jasné, jakým způsobem by takovýto konkurs skutečně probíhal, včetně toho, zda by se finanční prostředky poskytnuté zahraniční bankou pobočce skutečně staly součástí majetkové podstaty pobočky.³ Zákonná možnost vyhlásit konkurs na pobočku zahraniční banky v zásadě představuje pouze čistě teoretickou záležitost, neboť pobočka z jakékoliv země je právně neoddělitelnou částí příslušné zahraniční banky. Pokud by se tedy pobočka zahraniční banky dostala do finančních problémů, měla by jí mateřská banka poskytnout finanční pomoc. Za tohoto předpokladu by se pobočka zahraniční banky neměla dostat do předkonkursní či konkursní situace, pokud v ní není samotná banka a pokud správně a efektivně fungují nastavené kontrolní mechanismy uplatňované zahraniční bankou.

1.3.2 *Technické změny*

Platná právní úprava v zákoně o bankách, v zákoně o spořitelních a úvěrních družstvech a v zákoně o podnikání na kapitálovém trhu obsahuje některé věcné nesprávnosti, které jsou příčinou nedůvodných rozdílů v přístupu k regulaci bank a spořitelních a úvěrních družstev. Jedná se zejména o nesrovnalosti v obsahu jednotlivých činností, jež mohou být předmětem bankovní licence, nejednotnou úpravu ukládání opatření k nápravě v rámci zákona o bankách a zákona o spořitelních a úvěrních družstvech či chybějící povinnost družstevních záložen zavést účinný postup pro vyřizování stížností klientů. Žádoucí je rovněž zjednodušit postup pro banky při podávání žádostí o povolení k výkonu některých činností a umožnit České národní bance (dále jen „ČNB“) odejmout udělený souhlas dohlíženým subjektům v případech, kdy žadatel v žádosti uvedl nepravdivé údaje nebo podstatné údaje zamlčel. Současně se navrhuje doplnit oprávnění družstevních záložen provádět obchody

² Ustanovení zákona č. 182/2006 Sb., o úpadku a způsobech jeho řešení (insolvenční zákon), ve znění pozdějších předpisů (dále jen „insolvenční zákon“) o konkursu pobočky zahraniční banky se sídlem mimo EU/EHP zapracovávají zejména článek 19 směrnice Evropského parlamentu a Rady 2001/24/ES o reorganizaci a likvidaci úvěrových institucí. Smyslem je zajistit, že pohledávky věřitelů budou moci být poměrně uspokojeny z výnosů zpeněžení majetkové podstaty týkající se pobočky zahraniční banky bez ohledu na to, zda příslušný soud v zahraničí prohlásí konkurs na tuto zahraniční banku.

³ Tento závěr byl v zásadě potvrzen při jednání s představiteli Komory specialistů na krizové řízení a insolventi, na kterou se přibližně před dvěma lety obrátila ČNB.

se specifikovanými zahraničními dluhopisy a obchody s Českou národní bankou⁴ a zpřesnit otázku majetku, který smí družstevní záložna nabývat. V rámci úpravy posuzování členů volených orgánů družstevní záložny se navrhuje doplnit ustanovení, že povinnost družstevní záložny požádat Českou národní banku o posouzení podmínek pro výkon funkce člena orgánu družstevní záložny se netýká členů výboru pro audit.

1.3.3 Přístup zpravodajských služeb k informacím, které jsou předmětem bankovního tajemství

Zpravodajské služby jsou státními orgány, které jsou zřízeny k získávání, shromažďování a vyhodnocování informací důležitých pro ochranu ústavního zřízení, významných ekonomických zájmů, bezpečnost a obranu ČR. Vzhledem k tomu, že činnosti, jejichž odhalování je v působnosti zpravodajských služeb, vyžadují ke své realizaci většinou značné finanční krytí, mají informace, které jsou předmětem bankovního tajemství, pro zpravodajské služby velký význam. V rámci stávající právní úpravy však povinnost banky poskytnout zprávu o záležitostech klienta, které jsou předmětem bankovního tajemství, není zakotvena.⁵

Navrhuje se proto zakotvit do zákona o bankách povinnost banky podat zprávu o záležitostech týkajících se klienta, které jsou předmětem bankovního tajemství, bez souhlasu klienta také na písemné vyžádání zpravodajské služby. Riziko zneužití tohoto institutu bude eliminováno tím, že bude podrobena kontrole soudní mocí, kdy podání žádosti o poskytnutí zprávy o záležitostech týkajících se klienta, které jsou předmětem obchodního tajemství, bude podléhat povolení předsedy senátu Vrchního soudu v Praze.

Vzorem je úprava použití zpravodajské techniky podle zákona č. 154/1994 Sb., o Bezpečnostní informační službě, a podle zákona č. 289/2005 Sb., o Vojenském zpravodajství. Návrh vychází z toho, že právní úkony, jimiž zpravodajské služby zasahují do základních lidských práv a svobod, budou právně upraveny podle jednotného schématu.⁶

Odůvodnění žádosti zpravodajské služby bude zpravidla utajované, bude obsahovat informace získané utajovaným způsobem, u nichž platí, že s každou další osobou, která se s jejich obsahem seznámí, dojde k ohrožení zájmu sledovaného zpravodajskou službou, což je zvlášť závažné vzhledem k ochraně informačních zdrojů. Proto ani banka nebude mít možnost seznámit se s obsahem odůvodnění rozhodnutí o povolení k poskytnutí zprávy. Účastníkem řízení tak bude pouze zpravodajská služba, u které se předpokládá odbornost v dané věci, neuplatní se tedy např. ani zastoupení v řízení ani institut poučení účastníka. Proces vydání povolení se tak v podstatě omezí na podání zdůvodněné žádosti zpravodajskou službou, její posouzení soudem, které bude spočívat ve vyhodnocení dokumentů dodaných zpravodajskou

⁴ Obchody s ČNB již sice předpokládá § 29a zákona č. 6/1993 Sb., o České národní bance, ale zákon o spořitelních a úvěrních družstvech s nimi nepočítá a brání jim, když neumožňuje záložnám nabývání nekótovaných státních dluhopisů a dluhopisů ČNB, včetně pokladničních poukázek.

⁵ Omezení bankovního tajemství vůči zpravodajským službám je zakotveno v mnoha právních řádech států Evropy, např. v Německu, Maďarsku, Slovensku, Itálii.

⁶ Povolování zpravodajské techniky touto cestou se v praxi již osvědčilo a nečiní žádné problémy.

službou a následné rozhodnutí. Výslovně se navrhuje, aby proti rozhodnutí soudce nebylo možno podat opravný prostředek.

1.4 Popis cílového stavu

V obecné rovině představuje vstup pobočky zahraniční banky na trh vždy zvýšené riziko. Hostitelský orgán dohledu pobočky zahraniční banky nemůže ovlivnit nepříznivou finanční situaci zahraniční banky směřující k úpadku vzniklou v důsledku nefungujících nebo neexistujících kontrolních a řídicích mechanismů uplatňovaných zahraniční bankou nebo domovským dohledem. Stávající insolvenční zákon rovněž nepředstavuje pojistku, jak zachránit případně zdravou pobočku, pokud je její centrála v problémech.

Uplatňování regulatorních požadavků na pobočku zahraniční banky se sídlem mimo EU/EHP je dáno především právní rovinou, kdy ČNB v pozici hostitelského orgánu dohledu nese odpovědnost za vstup pobočky do sektoru, nad jejíž činností pak vykonává dohled.⁷

Výsledná pravidla uplatňovaná na pobočky zahraničních bank ze zemí mimo EU/EHP by měla zaručovat důvěryhodný a stabilní bankovní sektor v ČR, rovné konkurenční podmínky a zabezpečovat přiměřenou výchozí ochranu vkladatelů, věřitelů a spotřebitelů bankovních služeb. Měla by být zvýšena ochrana bankovního sektoru a potenciálních vkladatelů před vstupem poboček bank z ekonomicky nebo politicky nestabilních zemí a zemí s nízkou nebo netransparentní úrovní dohledu bankovních subjektů.

Současně by potenciální zájemci pocházející ze zemí mimo EU/EHP, kteří uvažují podnikat na území ČR, měli být motivováni spíše k založení dceřiné společnosti namísto zřízení pobočky. ČNB by tak nad činností takového subjektu mohla vykonávat plnohodnotný dohled.

Cílem je revidovat pravidla uplatňovaná na pobočky zahraničních bank ze zemí mimo EU/EHP a zpřesnit stávající právní úpravu tak, aby byla srozumitelná, konzistentní, umožňovala efektivní výkon dohledu a poskytovala účastníkům trhu dostatečnou právní jistotu.

1.5 Rizika spojená s nečinností

V souvislosti s identifikovanými problémy současného právního stavu byla analyzována rizika případné nečinnosti, tj. ponechání dosavadního stavu a neprovedení žádných zásahů. Rizika byla analyzována za účelem posouzení, zda náklady spojené s případnými zásahy resp. řešením problémů budou dostatečně opodstatněné a účelné, resp. zda přínosy změn převáží nad případnými náklady.

⁷ Podle platné právní úpravy je zahraniční banka povinna předložit současně se žádostí o licenci prohlášení orgánu bankovního dohledu ze země sídla zahraniční banky, že nad pobočkou bude vykonávat bankovní dohled.

1.5.1 *Změny v přístupu k pobočkám zahraničních bank ze třetích zemí*

Současný právní stav nereflektuje vývoj, jímž bankovní trh prošel od devadesátých let, a zejména od vstupu ČR do EU v roce 2004. Stávající podmínky pro vstup zahraniční banky na český bankovní trh jsou poměrně liberální resp. nastavené tak, že jsou splnitelné v zásadě jakoukoliv zahraniční bankou, čímž není vyloučen vstup rizikových subjektů a spotřebitelé bankovních služeb tak nejsou dostatečně ochráněni. Ostatní důvěryhodné banky by se případně mohly dostat do konkurenční nevýhody. Současné podmínky by potenciálně mohly představovat riziko pro finanční stabilitu. Stabilita bankovního sektoru a ochrana vkladatelů a spotřebitelů služeb bankovních subjektů by za stávajících podmínek pro vstup poboček bank se sídlem mimo EU/EHP nebyla zaručena. Byly by snadno ohrožitelné vstupem zahraničních bank z politicky a ekonomicky nestabilních zemí, s nedostatečnou úrovní bankovního dohledu, který neodpovídá pravidlům a požadavkům dohledu v zemích EU.

1.5.2 *Technické změny*

Zákon o bankách, zákon o spořitelních a úvěrních družstvech a zákon o podnikání na kapitálovém trhu obsahují některé nekonzistentnosti, nepřesnosti a věcné nesprávnosti způsobené především četnými, tématicky zaměřenými novelami vedoucími ke změně textu jen ve vybraných částech zákona. Tyto nedostatky je třeba napravit, neboť jejich neodstranění by mohlo do budoucna způsobovat problémy s výkladem zákona. Mohlo by docházet k nenaplnění účelu zákona, pravidla a požadavky stanovené zákonem o bankách by nebyly řádně naplňovány. Ve výsledku by tento stav mohl způsobovat i nedostatečnou právní jistotu tržních subjektů. Současně je třeba také odstranit nedůvodné rozdíly v přístupu k regulaci bank a spořitelních a úvěrních družstev.

1.6 Dotčené skupiny

Pro účely dopadové studie byly vymezeny tři skupiny subjektů, kterých se novela přímo či nepřímo dotkne. U těchto níže uvedených skupin jsou posuzovány dopady návrhu zákona:

- Česká národní banka
- Instituce⁸
- Spotřebitelé (příjemci finančních služeb)

1.7 Konzultace

Gestorem návrhu předkládaného zákona je Ministerstvo financí. Návrh byl připraven gestorem ve spolupráci s Českou národní bankou.

⁸ Institucí se pro účely tohoto dokumentu rozumí banka nebo zahraniční banka nebo spořitelní a úvěrní družstvo.

2 Varianty, přínosy, náklady a návrhy řešení

2.1 Změny v přístupu k pobočkám zahraničních bank ze třetích zemí

2.1.1 *Pravidla EU pro pobočky zahraničních bank se sídlem mimo EU/EHP*

Evropská legislativa v zásadě nestanoví žádná závazná pravidla pro zacházení s pobočkami ze třetích zemí. Článek 38 směrnice Evropského parlamentu a Rady 2006/48/ES ze dne 14. června 2006 o přístupu k činnosti úvěrových institucí a o jejím výkonu pouze stanoví členským státům povinnost neuplatňovat vůči pobočkám zahraničních bank ze třetích zemí pravidla, která by je zvýhodňovala před pobočkami bank se sídlem v členských zemích EU. Současně je stanovena povinnost sdělit veškerá povolení udělená pro pobočky zahraničních bank ze třetích zemí Evropské komisi (EK) a Evropskému bankovnímu výboru (EBC), od 1. 1. 2011 též Evropskému orgánu pro bankovnínictví (European Banking Authority - EBA).

V důsledku neexistence jednotných pravidel v rámci EU jsou v jednotlivých členských státech uplatňovány k pobočkám zahraničních bank ze třetích zemí rozdílné přístupy.

Pravidly upravujícími činnost poboček zahraničních bank ze zemí mimo EU/EHP v jednotlivých členských zemích EU se zabýval Evropský bankovní výbor (dále jen „EBC“) v březnu roku 2007 na základě informací zjištěných v rámci šetření provedeného Výborem evropských orgánů dohledu (CEBS, od 1. 1. 2011 European Banking authority - EBA).⁹

V rámci šetření bylo zjištěno, že členské státy většinou umožňují působení poboček zahraničních bank ze třetích zemí na základě licence (resp. autorizace). S výjimkou tří členských států jsou pobočkám zahraničních bank ze třetích zemí ve všech zemích EU udělovány výjimky z plnění mnoha povinností, a to za předpokladu existence srovnatelného dohledu v dané třetí zemi (tj. v dané zemi existuje úprava podnikání v oblasti bankovnínictví, která odpovídá postupům dohledu a požadavkům podle výše zmíněné směrnice EU) nebo na základě vzájemnosti, tedy když třetí země uplatňuje stejné zacházení ve vztahu k pobočkám bank z daného státu Evropské unie. Výjimky z povinností pobočky nejčastěji znamenají možnost upustit od požadavků na dodržování pravidel kapitálové přiměřenosti či pravidel angažovanosti.

EBC na uvedeném jednání nerozhodl o žádné iniciativě, která by vedla k legislativní úpravě přístupu poboček ze třetích zemí na finanční trh EU a podmínek jejich činnosti. V dalším období se touto otázkou již nezabýval.

⁹ CEBS a jeho expertní skupina Groupe de Contact (GdC) provedla dvě šetření v lednu a březnu 2007. Vypovídací schopnost druhého šetření, které se již ve větší míře zaměřilo na detailnější informace týkající se různých aspektů omezujících pravidel aplikovaných na pobočky zahraničních bank se sídlem mimo EU/EHP, je do určité míry ovlivněna skutečností, že se ho aktivně zúčastnilo pouze 11 zemí, což je 41 % zemí EHP.

Na základě šetření provedeného CEBS byly analyzovány režimy přístupu k pobočkám zahraničních bank se sídlem mimo EU/EHP v členských státech, které se zúčastnily uvedeného šetření. Výsledky této analýzy byly vzaty do úvahy při formulování návrhů řešení přístupu k pobočkám bank se sídlem mimo EU/EHP.

Z výsledků šetření o přístupu orgánů dohledu k pobočkám zahraničních bank se sídlem mimo EU/EHP vyplynulo následující:

1) Dotační kapitál

Většina zemí (Francie, Lucembursko, Španělsko, Řecko, Holandsko, Polsko, Maďarsko, Island, Slovinsko a Polsko) vyžaduje „dotační kapitál“. Výše tohoto „dotačního kapitálu“ se v jednotlivých zemích liší a pohybuje se od 1 do 18 mil. EUR. Nejnižší „dotační kapitál“ vyžaduje Francie, pět zemí stanovuje „dotační kapitál“ vyšší než 5 mil. EUR, z nich Španělsko 18 mil. EUR. Pouze Velká Británie spolu s několika menšími zeměmi (Irsko, Kypr, Malta, Bulharsko) nevyžadují, aby pobočka měla „dotační kapitál“ od svojí centrály a neuplatňují na ni pravidla kapitálové přiměřenosti a limity angažovanosti.

2) Ring-fencing

Ring fencingem se rozumí možnost v případě likvidace banky oddělit aktiva a pasiva pobočky od centrály banky. Výsledky šetření ukázaly, že v některých zemích existuje mechanismus umožňující oddělení aktiv a pasiv pobočky od centrály banky (Řecko, Lucembursko, Španělsko, Polsko, Slovinsko, Maďarsko a Německo). Dotační kapitál v takovém případě plní roli regulatorního kapitálu. V každé zemi je však takový mechanismus nastaven jiným způsobem a praktické zkušenosti s takovým postupem prozatím neexistují.

3) Pravidla kapitálové přiměřenosti

Země požadující „dotační kapitál“ uplatňují pravidla kapitálové přiměřenosti na pobočky zahraničních bank se sídlem mimo EU/EHP v podstatě stejně jako na banky, nicméně některé státy (Francie, Lucembursko, Španělsko a Řecko) umožňují vyjmutí z režimu uplatňování pravidel kapitálové přiměřenosti na základě stanovených podmínek a od výkonu dohledu upouští. V takovém případě však pravidelně prověřují, zda skutečnosti, na jejichž základě byla poskytnuta výjimka z uplatňování pravidel, stále trvají. Země nevyžadující, aby pobočka měla „dotační kapitál“ od svojí centrály, přirozeně neuplatňují ani dodržování pravidel kapitálové přiměřenosti.

4) Pravidla angažovanosti

Přístup k dodržování pravidel angažovanosti¹⁰ je identický s přístupem k dodržování kapitálové přiměřenosti. Většina zemí reguluje u poboček zahraničních bank se sídlem mimo EU/EHP angažovanost spolu s kapitálovou přiměřeností. Holandsko a Island nevyžadují dodržování pravidel angažovanosti, požadují však dodržování kapitálové přiměřenosti. Tyto země pro účely angažovanosti používají stejné definice kapitálu jako pro banky. Španělsko uvedlo, že lze použít kapitál centrály banky. Řecko sdělilo, že když je pobočka zahraniční banky se sídlem mimo EU/EHP vyjmuta z kapitálové přiměřenosti, tak musí dodržovat angažovanost a může k tomu použít kapitál centrály banky.

5) Pravidla likvidity

Povinnost dodržovat pravidla likvidity je pro pobočky zahraničních bank ze zemí EU/EHP stanovena směrnicí. Pro pobočky ze zemí mimo EU/EHP nesmí být stanoven liberálnější režim než pro pobočky zahraničních bank ze zemí EU/EHP, proto musejí být pravidla likvidity aplikována i na pobočky zahraničních bank se sídlem mimo EU/EHP, a to minimálně v rozsahu uplatňovaném na pobočky zahraničních bank ze zemí EU. V oblasti regulace likvidity uvedly všechny dotázané země, že likviditu u poboček regulují, a většinou platí stejná pravidla jako pro banky. Pouze ve dvou zemích (Velká Británie a Řecko) je možné vyjmout pobočky z aplikace pravidel likvidity. Rozsah uplatňování požadavků na pobočky zahraničních bank se sídlem mimo EU/EHP je odvislý od míry centralizace řízení likvidity a případně od rizika konvertibility měny státu zahraniční banky na měnu státu, kde působí příslušná pobočka.

6) Ostatní pravidla obezřetného podnikání

Dodržování ostatních pravidel obezřetného podnikání (tj. zejména požadavky na řídicí a kontrolní systém, pravidla proti legalizaci výnosů z trestné činnosti a financování terorismu, reportování a uveřejňování informací) je vyžadováno od poboček zahraničních bank se sídlem mimo EU/EHP ve stejném rozsahu jako od bank. V některých zemích však existuje možnost aplikovat výjimky. Výjimky jsou zpravidla založeny na reciprocitě, na které se dohodnou příslušné země, nebo výsledku testu srovnatelnosti dohledu v dané třetí zemi a zemích EU, jehož standard však v rámci EU není přesně definován.¹¹ Nicméně hlavní principy posuzování srovnatelnosti dohledu země sídla zahraniční banky a hostitelské země jsou v rámci EU víceméně podobné.

¹⁰ Tato pravidla stanoví objem expozic, např. úvěrů, který může mít regulovaný subjekt, v daném případě pobočka, ve vztahu ke svým klientům, firmám aj. Tento objem se odvíjí od kapitálu, který je vymezen pro regulační účely (základní kapitál, rezervy, nerozdělený zisk z předchozích období, podřízený dluh aj.)

¹¹ Směrnice 2006/48/ES stanoví v tomto ohledu obecnou podmínku, např. za účelem příznivějšího zacházení s expozicemi vůči centrální vládě a centrální bance ve třetí zemi, že příslušné orgány třetí země používají opatření pro regulaci a dohled alespoň na téže úrovni jako ve Společenství viz. Příloha č. IV, bod 5.

2.1.2 *Návrh možných variant řešení*

Při řešení otázky pravidel vstupu poboček zahraničních bank se sídlem mimo EU resp. EHP na bankovní trh ČR bylo i s ohledem na přístup uplatňovaný v jednotlivých členských zemích EU zvažováno několik variant, přičemž byla respektována zásada, že na pobočky zahraničních bank se sídlem mimo EU/EHP se neuplatňuje výhodnější zacházení, než které platí pro pobočky zahraničních bank z EU.

Pokud se týká přístupu k pobočkám bank ze zemí EU, podle směrnice 2006/48/ES tyto pobočky podléhají dohledu, který je vykonáván příslušným orgánem v zemi sídla centrály pobočky. Výjimkou je dohled nad pravidly likvidity, který je v kompetenci orgánu dohledu země, kde pobočka působí. Tedy tyto pobočky nepodléhají povinnosti dodržovat pravidla kapitálové přiměřenosti nebo angažovanosti.

Varianta 0 – ponechání současného stavu

Nulová varianta není vzhledem k výše uvedeným rizikům, která jsou spojena s ponecháním stávajícího stavu, proveditelná a není proto vhodným řešením.

Varianta 1 – zákaz vstupu pobočkám zahraničních bank ze zemí mimo EU/EHP

Administrativně nejméně náročnou, avšak variantou krajní, by bylo zakázat vstup pobočkám zahraničních bank se sídlem mimo EU/EHP na finanční trh v ČR. Tato varianta by však představovala porušení závazků vyplývajících z členství ČR v OECD a závazků vůči WTO/GATS.

V případě OECD by teoreticky prosazení zamezení fungování poboček zahraničních bank se sídlem mimo EU/EHP bylo uskutečnitelné, znamenalo by to ale zahájit jednání s OECD. Reakce mezinárodní komunity na postoj ČR by byly pravděpodobně negativní, neboť navrhované opatření je přísné, a mohlo by být vnímáno jako protekcionistické. Přímá restrikce zakládání poboček zahraničních bank ze zemí mimo EU se nejeví podle práva EU jako schůdná. Žádoucího výsledku je zřejmě možno dosáhnout vhodně zvolenými obezřetnostními pravidly, která by však neměla mít diskriminační charakter. Ustanovení GATS sice umožňují odlišné zacházení s pobočkami zahraničních bank v rámci integračního seskupení a mimo něj, nicméně záleží na rozhodnutí příslušného seskupení, zda tuto možnost využije.

Právo EU podle čl. 64 odst. 1 Smlouvy o fungování EU rovněž neumožňuje rozšiřovat omezení v oblasti volného pohybu kapitálu vůči třetím zemím včetně přímých investic do finančních služeb.

Varianta 2 – na pobočky zahraničních bank ze zemí mimo EU/EHP budou uplatňována obdobná pravidla jako na pobočky bank ze zemí EU za předpokladu splnění požadavku srovnatelného dohledu a uplatnění principu reciprocity

Tato varianta klade důraz na licenční proces, v jehož rámci je posuzována žádost zahraniční banky se sídlem mimo EU/EHP, která hodlá zřídit na území ČR svou pobočku. Vedle posouzení splnění požadavků stanovených zákonem již v současné době, jako např. dostatečný objem a průhlednost původu finančních prostředků, důvěryhodnost zahraniční banky, odborná způsobilost osob navrhovaných do vedení pobočky, by bylo rovněž třeba předem prokázat srovnatelnost provádění dohledu v zemi sídla zahraniční banky s podmínkami a požadavky kladenými na bankovní dohled v ČR, resp. EU.¹²

Licence by měla být udělena pouze v případě, že zahraniční dohled je srovnatelný s dohledem vykonávaným v ČR, resp. EU,¹³ a že bude uplatněn princip reciprocity, pokud by naopak banka se sídlem v ČR zřizovala v zemi sídla zahraniční banky svou pobočku. Aplikace principu reciprocity zacházení s pobočkami by vyžadovala umožnit v zákoně dostatečnou volnost, aby byly vytvořeny předpoklady pro uzavírání dohod mezi příslušnými orgány bankovního dohledu, tj. ČNB a orgány dohledu odpovědné za dohled nad zahraničními bankami.

Splnění požadavku srovnatelného dohledu v zemi sídla zahraniční banky ze třetí země by byl povinen doložit žadatel. Při vyhodnocování ekvivalence dohledu se předpokládá spolupráce ČNB s orgány dohledu zemí EU z důvodu využití poznatků, zkušeností a závěrů z již provedených hodnocení, pokud byla země mimo EU/EHP, kde má sídlo zahraniční banka, již některým z těchto orgánů dohledu posuzována. V této souvislosti je žádoucí vzít v úvahu i procesy na úrovni EU směřující ke sjednocování postupů orgánů dohledu. Z návrhů připravovaných v současné době (odhadovaná účinnost od 1. 1. 2013) vyplývá, že posuzování srovnatelnosti výkonu dohledu ve třetích zemích bude probíhat v rámci Evropského orgánu pro bankovníctví (EBA). Budou se na něm podílet jeho členové – národní orgány dohledu, tedy i ČNB. Poté, co orgány dohledu vyhodnotí danou třetí zemi jako zemi se srovnatelným dohledem, bude na internetových stránkách EBA uveřejněn seznam takových zemí. ČNB se s přístupem nemusí ztotožnit, pokud vysvětlí, proč se od něj odchyluje (jde o tzv. princip „dodržuj nebo vysvětli“, „comply or explain“).

¹² Realizace zásady by si konkrétně vyžádala doplnění do zákona o bankách v tomto smyslu:

- a) zahraniční banka musí být dohlížena a regulována minimálně na stejné úrovni, jako jsou dohlíženy a regulovány banky založené v České republice,
- b) povinnost zahraniční banky zasílat ČNB výroční zprávy ověřené auditorem,
- c) uzavření smlouvy mezi ČNB a orgánem dohledu země sídla zahraniční banky o vzájemné spolupráci o výměně informací, vč. informací o změnách v regulaci s dopadem na činnost poboček v zahraničí, pokud tato výměna informací nebude zajištěna jiným způsobem.

¹³ Zavedení požadavku na srovnatelnost dohledu by vyžadovalo nejen doplnit zákon o bankách, ale současně stanovit kritéria pro takové posouzení. Bylo by třeba rozšířit zmocnění pro ČNB v zákoně o bankách, pokud by tato kritéria stanovila ČNB vyhláškou.

V případě, že by nebylo možné využít dříve provedená hodnocení orgánu dohledu členského státu EU či stanovisko EBA, případně by se ČNB s takovým stanoviskem neztotožnila, prokazovala by srovnatelnost dohledu zahraniční banka, přičemž by současně nesla náklady související s vyhodnocením ekvivalence dohledu, které by ČNB musela analyzovat.

Vzhledem k potřebě získat dostatek informací o regulovaném subjektu, je pro ČNB nezbytná úzká spolupráce se zahraničním orgánem dohledu země sídla zahraniční banky. Za tím účelem by mohla být uzavírána memoranda o spolupráci. Lze říci, že je obvyklou praxí, že jsou taková ujednání mezi orgány dohledu uzavírána.¹⁴

Tato varianta předpokládá stejné zacházení jako s pobočkami bank se sídlem v EU, tedy že na pobočku nebudou aplikována pravidla kapitálové přiměřenosti a angažovanosti ani pravidla pro posuzování aktiv. Požadavky na řídicí a kontrolní systém včetně řízení likvidity a požadavky na uveřejňování informací by byly aplikovány přiměřeně.

Odůvodnění varianty

Při uplatnění této varianty bude dohled vykonáván pouze částečně. Výchozím předpokladem je, že dohled uplatňovaný v zemi sídla zahraniční banky je na srovnatelné úrovni s dohledem uplatňovaným v ČR, resp. EU. To by mělo prokázat vyhodnocení provádění dohledu a uplatňování požadavků ve třetí zemi. Dále se vychází ze skutečnosti, že pravidla resp. systémy řízení jsou centralizovány na úrovni centrály, aktivity poboček jsou omezeny a významné rozhodovací procesy se uskutečňují zpravidla mimo pobočku.

Kapitálová přiměřenost a angažovanost a pravidla pro kategorizaci pohledávek se neuplatňují, neboť předpokladem vstupu do sektoru je kladné vyhodnocení srovnatelnosti dohledu, tedy mj. že pravidla obezřetného podnikání, licenční podmínky a výkon dohledu nad zahraniční bankou budou srovnatelné s podmínkami aplikovanými v ČR, resp. EU.

V oblasti likvidity by byla ponechána stejná pravidla jako pro pobočku banky z EU.^{15,16}

Pokud jde o aplikaci ostatních pravidel obezřetného podnikání, bylo přihlédnuto k výsledku šetření postupu orgánů dohledu zemí EU. Z něj vyplynulo, že většina zemí, které odpověděly na dotazník, vyžaduje na pobočkách plnění „ostatních“ pravidel řídicího a kontrolního systému stejně jako u bank. Tento přístup mají i země, které neregulují kapitálovou

¹⁴ Uzavřené memorandum by mohlo být příp. i podmínkou vstupu pobočky na bankovní trh ČR.

¹⁵ Na pobočky zahraničních bank se vztahuje požadavek na plnění povinných minimálních rezerv, předkládají také hlášení o likviditě podle zbytkové splatnosti – toto hlášení je na měsíční bázi.

¹⁶ Regulace a dohled nad likviditou pobočky v praxi není příliš efektivní, protože řízení likvidity je obvykle centralizováno - likvidita se řídí pravidly centrály v zahraničí - a dohled je prováděn domácím orgánem dohledu. V poslední době probíhají v EU jednání s cílem zefektivnit dohled v oblasti likvidity. Dohled nad likviditou bude pravděpodobně směřovat ke koncentraci dohledu směrem k domácímu orgánu dohledu a zrušení výkonu dohledu nad likviditou pobočky hostitelským orgánem dohledu.

přiměřenost a angažovanost jako např. Velká Británie. Ostatní pravidla obezřetného podnikání na pobočky neuplatňuje pouze Španělsko, Slovinsko a Polsko.

Tato varianta je založena na úzké spolupráci se zahraničním orgánem dohledu. Předmětem této spolupráce by měla být výměna informací, obzvláště týkajících se eventuálních změn v prováděném dohledu a nastavených pravidlech, a stanovení zásad společného postupu při řešení krizové situace zahraniční banky s dopadem na její pobočku v ČR. Důležité by však bylo, aby výměna informací probíhala na odpovídajícím základě. Informace by měly být poskytovány v dostatečném rozsahu a předstihu tak, aby mohla protistrana případně na provedené změny odpovídajícím způsobem reagovat.

Shrnutí hlavních pozitiv a negativ varianty 2

Dotčené subjekty	Přínosy a pozitiva	Náklady a negativa
Obecné	- Nesnížená atraktivita ČR pro vstup nových subjektů bez ohledu na jejich sídlo. - Posílení důvěryhodnosti a stability bankovního sektoru v ČR. - Regulace znamenající stejné zacházení s pobočkami bez ohledu na jejich sídlo (EU nebo třetí země) – regulace nediskriminující na základě země původu banky.	- V rámci členských zemí EU minimálně uplatňovaný přístup (UK, Irsko, Kypr, Malta, Bulharsko). - Náklady na prokázání srovnatelnosti dohledu. - Uzavírání memorand o spolupráci ČNB. - Vyžaduje značné zásahy do stávající právní úpravy.
ČNB	- Omezení nákladů spojených s prokázáním srovnatelnosti dohledu, pokud by srovnatelnost dokládala zahraniční banka nebo by ČNB souhlasila s vyhodnocením provedeným orgány dohledu v rámci EBA. - Získání nezbytných informací o pobočce, ale i zahraniční bance v rozsahu dohodnutém v memorandu s daným orgánem dohledu ze třetí země. - Menší zátěž ČNB při výkonu dohledu.	- Vyšší nároky v rámci procesu licencování – vyhodnocení podkladů zahraniční banky prokazující srovnatelnost dohledu, pokud se žadatel nemůže odkázat na vyhodnocení v rámci EBA. - Nároky spojené s uzavřením memoranda a následnou spoluprací s orgány dohledu země sídla pobočky. - Snížení úrovně kontroly nad pobočkou zahraniční banky se sídlem mimo EU/EHP v oblastech plnění obezřetnostních pravidel.
Instituce	- Menší náklady na činnost v důsledku nevyžadování plnění obezřetnostních pravidel. - Stejně podmínky přístupu k pobočkám ze třetích zemí a zemí EU, pokud je prokázán srovnatelný dohled. - Potencionálně nižší náklady pro subjekty působící v ČR v důsledku efektivní prevence finančních problémů pobočky resp. zahraniční banky. - Posílení konkurenčního prostředí.	Náklady na prokázání srovnatelnosti dohledu, pokud se žadatel nemůže odkázat na vyhodnocení provedené v rámci EBA nebo se ČNB s hodnocením EBA neztotožnila.
Spotřebitelé	Potencionálně lepší nabídka bankovních služeb v důsledku zvýšené konkurence na trhu.	Potencionální náklady pro klienty v případě problémů pobočky.

Zhodnocení varianty

Varianta 2 představuje obdobný přístup, který je uplatňován na pobočky z členských zemí EU, kdy ČNB sleduje finanční a obezřetnostní situaci celé banky prostřednictvím informací od zahraničního bankovního dohledu, přičemž dohled na místě v pobočce zahraniční banky ČNB vykonává jen v omezeném rozsahu. Hlavním rizikem této varianty je snížení úrovně kontroly nad pobočkou zahraniční banky se sídlem mimo EU/EHP v oblastech plnění obezřetnostních pravidel, kdy případné problémy v činnosti zahraniční banky, resp. její pobočky by prioritně, ne však výlučně, řešil zahraniční orgán dohledu. Podle ustanovení § 26 zákona o bankách je ČNB oprávněna, zjistí-li nedostatky v činnosti pobočky zahraniční banky, uložit opatření k nápravě. Podle ustanovení § 34 odst. 1 zákona o bankách je ČNB při přetrvávání závažných nedostatků v činnosti pobočky zahraniční banky oprávněna odejmout licenci.

Za negativní lze rovněž považovat dodatečné administrativní náklady pro ČNB¹⁷ a poměrně vysokou náročnost na provedení vyhodnocení úrovně a kvality dohledu státu sídla zahraniční banky, pokud by povinnost doložení byla na ČNB a nebyla uložena zahraniční bance. Náklady zahraniční banky (i ČNB) by bylo možné omezit, příp. eliminovat, pokud by bylo provedeno vyhodnocení v rámci EBA a ČNB by se s takovým vyhodnocením ztotožnila.

V neposlední řadě je varianta spojena s rizikem nižšího uspokojení věřitelů. Finanční zdroje poskytnuté zahraniční bankou pobočce na začátku její činnosti jsou zpravidla spojeny s počátkem podnikání pobočky. V průběhu času tak, jak pobočce narůstá objem depozit, může zahraniční banka poskytnuté zdroje stáhnout a pobočka může v zásadě podnikat pouze s cizími zdroji. V případě, že by se pobočka zahraniční banky stala insolventní a byl na ni následně v souladu s právem ČR prohlášen konkurs, může zahraniční banka pobočku obětovat, pokud by reputační riziko nebylo významné.

S ohledem na uvedené by tato varianta kladla odpovídající nároky na spolupráci ČNB se zahraničním orgánem dohledu vč. výměny informací, pro kterou jsou stanovovány podmínky v memorandech uzavíraných mezi regulátory.

¹⁷ Jde o vysoce citlivou, až politickou záležitost. V rámci Groupe de Contact byla provedena analýza testu ekvivalence dohledu ve Švýcarsku a v USA a analýzy by měly být provedeny i pro další nečlenské státy. Analýzy jsou však časově náročné – trvají déle než rok. Současně jsou určitá omezení pro analýzu právního rámce země mimo EU/EHP – např. získání anglické verze různých zákonů z těchto zemí může být problematické a jejich vyhodnocení nákladné.

Varianta 3 – na pobočky zahraničních bank ze zemí mimo EU/EHP budou uplatňována obdobná pravidla jako na tuzemské banky při splnění požadavku srovnatelného dohledu

Obsahem této varianty jsou vyšší nároky kladené na zmíněné pobočky, neboť spočívá v uplatňování obdobných pravidel obezřetného podnikání na pobočky zahraničních bank se sídlem mimo EU/EHP jako jsou aplikovány ve vztahu k bankám, právnickým osobám, se sídlem na území ČR.

Konkrétně to znamená:

- licenční podmínky by byly doplněny požadavkem na srovnatelnost dohledu v zemi sídla zahraniční banky, kterou by prokazovala zahraniční banka. Tato podmínka by tedy doplňovala požadavek podle v současné době platného zákona, kdy zahraniční banka musí zároveň s žádostí o licenci doložit závazek zahraničního orgánu dohledu, že bude provádět dohled nad danou pobočkou;
- další novou licenční podmínkou by bylo prokázání neexistence překážky v právním řádu země sídla zahraniční banky bránící efektivní výměně informací mezi orgánem dohledu zahraniční banky a ČNB,
- pravidla obezřetného podnikání by byla uplatňována stejně, jako by se jednalo o banku se sídlem na území ČR, resp. dceřinou společností zahraničního subjektu,¹⁸
- byla by stanovena minimální výše poskytnutých finančních zdrojů a stanoven požadavek, že finanční zdroje poskytnuté zahraniční bankou pobočce nesmí klesnout pod tuto minimální výši. Minimální objem poskytnutých finančních zdrojů bude ze stávající výše 150 mil. Kč zvýšen na 500 mil. Kč, tedy na úroveň, která je požadována v případě založení banky,
- pravidla kapitálové přiměřenosti a angažovanosti se budou odvozovat od výše poskytnutých finančních zdrojů,¹⁹
- dohled nad pobočkami bude prováděn ČNB s tím, že současně se žádostí o licenci bude zahraniční banka dokládat ČNB vyjádření orgánu dohledu ze země sídla této banky, že bude nad pobočkou vykonávat bankovní dohled (požadavek stávající legislativy, který nebude změněn),
- ČNB má právo uzavřít se zahraničním orgánem dohledu memorandum o spolupráci mj. za účelem zajištění výměny informací požadovaných ČNB.

¹⁸ Platná právní úprava (§ 12a zákona o bankách) ukládá pobočce banky ze třetí země (pobočka zahraniční banky, která nepožívá výhody jednotné licence podle práva EU) povinnost dodržovat kapitálovou přiměřenost a pravidla angažovanosti (§ 13 zákona o bankách). Pokud se týká kapitálové přiměřenosti, v zákonu chybí zmocnění pro ČNB stanovit vyhláškou pravidla pro výpočet kapitálové přiměřenosti takovou pobočkou.

¹⁹ Ve vyhlášce ČNB č. 123/2007 Sb., o pravidlech obezřetného podnikání bank, spořitelních a úvěrních družstev a obchodníků s cennými papíry, bude zohledněno zmocnění, vložené do zákona o bankách, stanovit např. regulační kapitál.

Odůvodnění varianty

Tato varianta je založena na posílení pozice ČNB při výkonu dohledu nad pobočkou zahraniční banky. Snahou je vytvořit lepší výchozí podmínky umožňující operativně reagovat na případné výkyvy v činnosti pobočky. To je možné pouze za předpokladu, že ČNB bude v maximálně možné míře dozorovat aktivity této pobočky a mít k dispozici více informací o její činnosti na pravidelné i nepravidelné bázi. Pokud se však zahraniční banka dostane do vážných finančních problémů a domovský orgán dohledu včas na tuto situaci nereaguje, může být konečný výsledek navzdory dohledu ČNB nad pobočkou stejný jako v případě předchozí varianty, u níž se předpokládá z velké části výkon dohledu na pobočkou orgánem dohledu země sídla zahraniční banky.

Popření rozdílu při uplatňování pravidel obezřetného podnikání mezi bankou, právnickou osobou, a pobočkou jako organizační složkou nemůže odstranit rozdíl vyplývající z odlišného právního postavení těchto jednotek, a to i přesto, že lze na pobočku jako organizační složku vyhlásit konkurs (v ČR se jedná o řešení pouze teoretické, neboť k aplikaci této úpravy v praxi zatím nedošlo). Jak bylo uvedeno výše, v případě prohlášení konkursu na zahraniční banku přechází právo nakládat s majetkovou (konkursní) podstatou a výkon práv a plnění povinností, včetně těch, které byly v dispozici pobočky, na zahraničního insolvenčního správce v zemi sídla zahraniční banky.

Pokud jde o splnění podmínky nezbytné pro udělení licence, kterou je povinnost prokázat existenci bankovního dohledu v zemi sídla banky, který je srovnatelný s dohledem v ČR, resp. EU, bylo by možné postupovat stejně, jako je uvedeno u varianty 2, tj. prokázání splnění této podmínky ČNB nebo stanovení této povinnosti zahraniční bance s možností příp. využít vyhodnocení EBA, pokud by bylo k dispozici a ČNB by se s ním ztotožnila. Za nejvhodnější postup se považuje uložit předmětnou povinnost žadateli – zahraniční bance s tím, že by nemusela zajišťovat vlastní právní analýzy, pokud by existovalo kladné posouzení provedené v rámci EBA a ČNB se s tímto hodnocením ztotožnila.

Varianta 3 neumožňuje aplikaci principu reciprocity, tj. aby zacházení s pobočkami bank ze třetích zemí a pobočkami bank se sídlem v ČR, pokud by vykonávaly svoji činnost ve třetí zemi, bylo založeno na dohodách příslušných orgánů bankovního dohledu, tj. ČNB a orgánu dohledu odpovědného za dohled v dané zemi.

V porovnání s přístupem zemí EU, viz kapitola 2.1.1 Pravidla EU pro pobočky zahraničních bank se sídlem mimo EU/EHP, tato varianta znamená, že **nebude možné upustit od žádného z regulatorních požadavků, a to i přes splnění podmínky srovnatelného dohledu, která bude podmínkou udělení licence.**

Shrnutí hlavních pozitiv a negativ varianty 3

Dotčené subjekty	Přínosy a pozitiva	Náklady a negativa
Obecné	- Minimalizace rizik plynoucích z činnosti poboček bank ze třetích zemí na území ČR, neboť zahraniční orgán dohledu se předem zaváže k provádění dohledu nad pobočkou a současně ČNB bude dohlížet danou pobočku, jako by byla banka se sídlem v ČR. - Rovnocenné podmínky pro činnost poboček bez ohledu na zemi sídla centrály a bank se sídlem v ČR. - Větší stabilita bankovního sektoru ČR. - Vyžaduje menší zásah do stávající právní úpravy.	- V rámci zemí EU poměrně přísný přístup. Plnění obezřetnostních pravidel je vyžadováno v plném rozsahu bez možnosti poskytnutí úlev, ačkoli je současně stanovena podmínka srovnatelného dohledu. - Nižší atraktivita ČR pro vstup nových subjektů, neboť jiné země EU využívají např. možnost upustit od plnění obezřetnostních požadavků. - Nezaručuje absolutní nápravu v případě problémů banky nebo v důsledku neúčinného dohledu v zemi sídla zahraniční banky.
ČNB	Lepší podmínky pro efektivní dohled v ČR, neboť k provádění dohledu nad pobočkou se zaváže zahraniční orgán dohledu a na splnění v ČR stanovených pravidel bude dohlížet ČNB.	- Vysoké nároky na dohled nad plněním stanovených pravidel v ČR. - Spolupráce s orgány dohledu vč. uzavření memorand. - Není možná dvoustranná dohoda mezi regulátory, v rámci které by byl dohodnut reciproční přístup k pobočkám. - Pokud zahraniční orgán dohledu včas nezasáhne vůči zahr. bance, nemusí ČNB včas odvrátit problémy v pobočce.
Instituce	- Rovnocenné podmínky pro činnost bank se sídlem v ČR a poboček zahraničních bank v ČR. - Posiluje zdravé konkurenční prostředí.	- Vysoké nároky na prokázání existence dohledu v zemi svého sídla srovnatelného s dohledem a požadavky stanovenými v rámci ČR, resp. EU, pokud se ČNB neztotožní s vyhodnocením dané země, které by provedla EBA. - Vysoké náklady na prokázání neexistence překážek k efektivní výměně informací mezi orgánem dohledu země sídla zahraniční banky a ČNB - Vysoké nároky na zahraniční banky resp. jejich pobočky na činnost v ČR. - Neexistence možnosti aplikovat reciproční přístup, tj. požadavky dle dohody orgánů dohledu v ČR a země potenciální působnosti pobočky banky se sídlem v ČR.
Spotřebitelé	Vyšší úroveň ochrany spotřebitelů.	Potencionální náklady pro klienty v případě problémů pobočky.

Zhodnocení varianty

Realizace této varianty přispěje k větší stabilitě bankovního sektoru především tím, že kromě toho, že ČNB obdrží závazek orgánu dohledu provádět dohled nad pobočkou (požadavek dle platné právní úpravy), bude mít možnost ve větší míře zasahovat do činnosti pobočky v návaznosti na aplikaci pravidel obezřetného podnikání a přijímat včas nápravná opatření vůči pobočce, pokud tato pravidla nebudou dodržována. Současně bude zvýšena úroveň

ochrany věřitelů v případě konkursu pobočky, neboť ukládá soustavně držet minimální výši finančních zdrojů v pobočce, přičemž objem finančních zdrojů bude muset současně odpovídat aktivitám pobočky a jejich rizikosti.

Na druhé straně bude tato varianta spojena s vyššími náklady na výkon dohledu ČNB. I přes prováděný dohled nad pobočkou zahraniční banky ze strany ČNB však nelze nahradit absenci nebo špatný výkon dohledu orgánem dohledu nad zahraniční bankou a zabránit krachu pobočky zahraniční banky. Současně lze uvažovanou variantu hodnotit jako poměrně restriktivní a může snižovat atraktivitu ČR pro vstup nových subjektů.

Pro zahraniční banky bude tato varianta znamenat vyšší náklady nejen v souvislosti s podáním žádosti o licenci, ale i na jejich činnost. Žadatel o licenci bude muset prokázat existenci srovnatelného dohledu, pokud by nebylo možné odkázat se na vyhodnocení EBA (např. toto hodnocení nebude provedeno) nebo pokud se ČNB s takovým vyhodnocením neztotožní.

Tato varianta neumožňuje přístup aplikovaný v některých zemích EU, tj., aby ČNB od některého z požadavků upustila, ať již na základě prokázání srovnatelného dohledu nebo i za předpokladu dohody mezi regulátory o recipročním přístupu k požadavkům na pobočky bank provádějící činnost v druhé zemi.

2.1.3 *Výběr nejvhodnějšího řešení*

K **nulové variantě** není možné přistoupit. Rizika spojená s nečinností lze hodnotit jako významná a nečinnost není žádoucí jak pro spotřebitele, tak pro účastníky trhu a v konečném důsledku ani pro ekonomiku ČR.

K **variantě 1** spočívající v zákazu vstupu pobočkám zahraničních bank ze zemí mimo EU/EHP na finanční trh není rovněž možné přistoupit. Tato varianta by představovala porušení našich závazků vyplývajících z členství ČR v OECD a závazků vůči WTO/GATS a byla by v rozporu s právem EU.

Varianta 2 předpokládající rozšíření podmínek pro udělení licence zahraniční bance pro její pobočku a prokázání srovnatelnosti dohledu v zemi sídla zahraniční banky nebyla shledána jako vhodné řešení. Při této variantě by nebyla zajištěna kontrola nad pobočkou zahraniční banky ze třetí země v oblastech plnění obezřetnostních pravidel. Analýzy srovnatelnosti zahraničního dohledu by předkládala zahraniční banka. Mohly by však být spojeny s dodatečnými administrativními náklady ČNB, pokud by bylo třeba, aby ČNB posuzovala materiály žadatele dokládající splnění této podmínky v situaci, kdy by neexistovalo vyhodnocení provedené EBA nebo pokud by se ČNB s takovým vyhodnocením neztotožnila.

Varianta 3 vychází z principu, že na pobočky zahraničních bank z třetích zemí budou uplatňována v zásadě stejná pravidla, která jsou stanovena pro tuzemské banky, včetně dodržování pravidel obezřetného podnikání (kapitálové přiměřenosti, angažovanosti a kategorizace pohledávek), přičemž není umožněno, aby bylo možné od některého z regulatorních požadavků upustit, a to i při splnění požadavku, že v zemi sídla zahraniční banky je vykonáván dohled srovnatelný s podmínkami a přístupy uplatňovanými v ČR. Varianta byla preferována Bankovní radou ČNB, neboť byla shledána jako nejvhodnější řešení, které naplňuje účel právní úpravy. Přispěje k větší stabilitě bankovního sektoru a vytvoří předpoklady pro větší ochranu věřitelů v případě konkursu. Tato varianta byla návazně předložena k projednání MF. V rámci prací na legislativním návrhu byla rovněž sjednocena terminologie a byly doplněny požadavky na zahraniční banky, které budou plnit vůči ČNB.

Promítnutí varianty 3 do zákona o bankách nebude mít žádné okamžité dopady, pokud by šlo o činnost zahraničních bank ze třetích zemí, neboť tyto banky v současné době nepůsobí prostřednictvím svých poboček na území ČR.

2.2 Technické změny

2.2.1 *Obchodování na vlastní účet nebo na účet klienta s devizovými hodnotami*

Ustanovení § 1 odst. 3 písm. m) zákona o bankách opravňuje banku k obchodování na vlastní účet nebo na účet klienta s devizovými hodnotami a se zlatem. Devizové hodnoty jsou vymezeny v § 1 písm. d) zákona č. 219/1995 Sb., devizový zákon, ve znění pozdějších předpisů, jako peněžní prostředky v cizí měně, zahraniční cenné papíry a dále penězi ocenitelná práva a závazky od nich odvozené.

Na základě výše uvedeného ustanovení není současnou úpravou v zákoně o bankách explicitně vyloučeno, aby banka na základě povolení dle písm. m) prováděla některé derivátové obchody, neboť je možné tyto derivátové obchody považovat za penězi ocenitelná práva a závazky odvozené od peněžních prostředků v cizí měně, tedy devizové hodnoty.

Povolení obchodovat na vlastní účet nebo účet klienta s devizovými hodnotami, které jsou současně investičními nástroji ve smyslu zákona č. 256/2004 Sb., o podnikání na kapitálovém trhu, ve znění pozdějších předpisů, by však mělo být součástí povolení k činnosti obchodníka s cennými papíry, tzn. bance by k takové činnosti mělo být uděleno oprávnění dle § 1 odst. 3 písm. h) zákona o bankách, tj. povolení k poskytování investičních služeb podle zvláštního právního předpisu. Ustanovení § 1 odst. 3 písm. m) je nesprávnou implementací odstavce 7 přílohy č. I směrnice Evropského parlamentu a Rady 2006/48/ES o přístupu k činnosti úvěrových institucí a o jejím výkonu, a je proto třeba je uvést do souladu s uvedenou směrnicí.

Z bank se sídlem v ČR v současné době nemají povolení k činnosti podle § 1 odst. 3 písm. m) pouze 2 banky, 17 licencovaných bank nemá dosud plné povolení k poskytování investičních služeb podle § 1 odst. písm. h) (povolení k činnosti obchodníka s cennými papíry). K 30. listopadu 2010 vykazovaly operace s měnovými deriváty 3 banky, které nemají povoleno poskytování investičních služeb podle § 1 odst. 3 písm. h).

Varianta 0 – ponechání současného stavu

Varianta předpokládá, že stávající právní úprava zůstane beze změny.

Varianta 1 – obchodování s devizovými hodnotami, které jsou investičními nástroji na základě uděleného oprávnění

Varianta znamená zpřesnění stávajícího znění ustanovení § 1 odst. 3 písm. m) zákona o bankách v podobě úpravy vymezení činnosti tak, aby se povolení k činnosti podle tohoto ustanovení nepřekrývalo s povolením k činnostem podle § 1 odst. 3 písm. h).

Shrnutí hlavních pozitiv a negativ varianty 1

Dotčené subjekty	Přínosy a pozitiva	Náklady a negativa
Obecné	▪ Zpřesnění stávající právní úpravy. ▪ Odstraní se riziko sankcí ze strany EU.	
ČNB		▪ Dodatečné náklady související s vydáním nové licence.
Instituce	▪ Rovné podmínky pro všechny subjekty.	▪ Dodatečné náklady související se změnami v licenci v případě 3 bank.
Spotřebitelé		

Vyhodnocení variant a výběr nejvhodnějšího řešení

Činnosti dle § 1 odst. 3 písm. m) zákona o bankách, pokud představují investiční službu, i když jsou uvedeny zvlášť a nikoli v rámci § 1 odst. 3 písm. h), je třeba zařadit pod povolovací režim povolení k činnosti obchodníka s cennými papíry, nikoli pouze pod bankovní licenci podle § 1 odst. 3 písm. m). Nečinnost není vhodným řešením, neboť je spojena s rizikem, že by ČR mohla být případně sankcionována ze strany orgánů EU za nesprávnou implementaci směrnice 2006/48/ES, popř. směrnice Evropského parlamentu a Rady 2004/39/ES ze dne 21. dubna 2004 o trzích finančních nástrojů.

Varianta 1 bude znamenat nutnost požádat o změnu licence v případě 3 bank. Bude třeba stanovit dostatečnou lhůtu pro uvedení aktuálního stavu do souladu se zákonem.

2.2.2 Povolení k výkonu činnosti vydávané Českou národní bankou

Platná právní úprava v § 1 odst. 5 zákona o bankách stanoví, že výkon některých činností banky uvedených v § 1 odst. 3 může být zvláštním zákonem vázán na udělení povolení. Uvedené pravidlo působí v situaci, kdy došlo ke sjednocení dohledu nad finančním trhem, zbytečné obtíže, když vyžaduje, aby ČNB nejprve vydala změnu povolení k činnosti

obchodníka s cennými papíry a následně pak i změnu bankovní licence. Vytváří se tak nadbytečná administrativní duplicita v podobě dvou správních řízení.

Varianta 0 – ponechání současného stavu

Nulovou variantou je ponechání současného stavu, kdy vydání povolení k činnosti a změna licence bude nadále prováděna v rámci dvou samostatných správních řízení.

Varianta 1 – vydáním nebo změnou povolení podle zvláštního předpisu Českou národní bankou dochází současně i ke změně licence

Varianta předpokládá, že jedná-li se o povolení vydávaná Českou národní bankou na základě jiného zvláštního předpisu, rozhodne Česká národní banka o udělení tohoto povolení v rámci řízení o udělení licence nebo její změně. Dojde tak ke zjednodušení celého řízení a povolení podle zvláštního právního předpisu se pak již nevyžaduje.

Shrnutí hlavních pozitiv a negativ varianty 1

Dotčené subjekty	Přínosy a pozitiva	Náklady a negativa
Obecné	▪ Odstranění duplicity v podobě dvou správních řízení.	
ČNB	▪ Snížení administrativních nákladů. ▪ Zjednodušení a urychlení správního řízení.	
Instituce	▪ Snížení administrativních nákladů. ▪ Zjednodušení a urychlení správního řízení.	
Spotřebitelé		

Vyhodnocení variant a výběr nejvhodnějšího řešení

Varianta 1 zefektivní a zjednoduší správní postup a odstraní se zbytečná duplicita v podobě dvou správních řízení. Časová úspora z navrhovaného zjednodušení administrativních postupů spočívá především ve zkrácení času, který je dosud nutný k sepsání dvou obsahově téměř shodných rozhodnutí. Dále se odstraní nutnost spojovat řízení. Nulovou variantu proto nelze považovat za vhodné řešení. Přijetí varianty 1 nebude klást žádné okamžité nároky na banky.

2.2.3 Souhlas udělovaný Českou národní bankou podle zákona o bankách resp. podle zákona o spořitelních a úvěrních družstvech

V platném znění zákona o bankách a zákona o spořitelních a úvěrních družstvech není upravena možnost odejmout licenci bance, resp. povolení družstevní záložně v případě, že ČNB později zjistí, že licence nebo povolení byly uděleny na základě nepravdivých údajů nebo údajů, které byly žadatelem zamlčeny. ČNB dále nemá možnost odejmout udělený souhlas, pokud byl takový souhlas udělen na základě nepravdivých údajů nebo údajů, které byly zamlčeny.

Varianta 0 – ponechání současného stavu

Varianta předpokládá ponechání platné právní úpravy v nezměněném stavu, kdy je banka nebo družstevní záložna i ČNB trvale vázána pravomocným udělením daného souhlasu.

Varianta 1 – zavedení možnosti odejmout udělený souhlas

Varianta dává ČNB možnost odejmout licenci bance, povolení družstevní záložně, resp. udělený souhlas v případě, že byly uděleny na základě nepravdivých údajů nebo údajů, které byly žadatelem zamlčeny.

Shrnutí hlavních pozitiv a negativ varianty 1

Dotčené subjekty	Přínosy a pozitiva	Náklady a negativa
Obecné	▪ Odstranění nežádoucího stavu, kdy ČNB nemá možnost odejmout udělený souhlas.	
ČNB	▪ Možnost reagovat v případě změny okolností.	
Instituce	▪ Záruka rovnocenných podmínek pro tržní subjekty.	▪ Riziko dodatečných nákladů jak pro instituce samotné, tak pro třetí strany plynoucí z případného odejmutí uděleného souhlasu.
Spotřebitelé	▪ Vyšší míra ochrany spotřebitelů.	

Vyhodnocení variant a výběr nejvhodnějšího řešení

Ponechání současného stavu, kdy ČNB nemá možnost odejmout licenci či udělený souhlas, nelze považovat za vhodné řešení. Je proto žádoucí způsobem navrhovaným ve variantě 1 rozšířit kompetence ČNB, pokud jde o možnost odejmout licenci nebo udělený souhlas v případech, kdy žadatel v žádosti uvedl nepravdivé údaje nebo podstatné údaje zamlčel.

2.2.4 Postup pro vyřizování stížností klientů

Zákon o bankách ukládá bankám a pobočkám zahraničních bank v § 11 odst. 5 povinnost zavést účinný postup pro vyřizování stížností klientů. Zákon o spořitelních a úvěrních družstvech však družstevním záložnám takovou povinnost neukládá, čímž dochází ve srovnání s bankami a pobočkami zahraničních bank k neodůvodněnému znevýhodnění jejich klientů.

Varianta 0 – ponechání současného stavu

Varianta předpokládá ponechání platné právní úpravy v nezměněném stavu, kdy spořitelní a úvěrní družstva nebudou mít povinnost zavést postup pro vyřizování stížností klientů.

Varianta 1 - stanovení povinnosti zavést účinný postup pro vyřizování stížností klientů

Varianta spočívá ve stanovení povinnosti spořitelním a úvěrním družstvům zavést účinný postup pro vyřizování stížností klientů, čímž dojde k nastavení jednotných pravidel u bank, poboček zahraničních bank a spořitelních a úvěrních družstev.

Shrnutí hlavních pozitiv a negativ varianty 1

Dotčené subjekty	Přínosy a pozitiva	Náklady a negativa
Obecné	Sjednocení pravidel uplatňovaných na banky a spořitelní a úvěrní družstva.	
ČNB		
Instituce		Dodatečné náklady na zavedení postupů pro vyřizování stížností klientů.
Spotřebitelé	Vyšší míra ochrany práv klientů družstevních záložen.	

Vyhodnocení variant a výběr nejvhodnějšího řešení

Ačkoliv bude varianta 1 spojena s dodatečnými náklady na zavedení postupů pro vyřizování stížností klientů, dojde k žádoucímu sjednocení pravidel uplatňovaných na banky a spořitelní a úvěrní družstva a zvýšení míry ochrany práv klientů družstevních záložen.

2.2.5 Provozní a investiční aktivity družstevní záložny

Platné znění zákona o spořitelních a úvěrních družstvech zakazuje družstevním záložnám obchodovat s jinými aktivy než kótovanými cennými papíry (vklady, provozní majetek, a zajišťovací deriváty nejsou pro obchody s ČNB podstatné). Aktiva, která nejsou kótovanými cennými papíry, i když jsou minimálně stejně bezpečná (krátkodobé státní dluhopisy a pokladniční poukázky ČNB), může družstevní záložna přijímat pouze jako kolaterál.

Současné znění zákona o spořitelních a úvěrních družstvech tak umožňuje družstevním záložnám provádět s ČNB obchody s kótovanými cennými papíry, avšak neumožňuje jim získat likviditu proti poskytnutí kolaterálu ve formě nekótovaného cenného papíru, protože družstevní záložna nesmí takové aktivum do majetku získat (jen jako kolaterál, (a) se kterým však nemůže plně disponovat, protože ho musí v termínu původní smlouvy vrátit a (b) který získá proti dočasně poskytnuté likviditě, což je velmi limitující).

Varianta 0 – ponechání současného stavu

Nulovou variantou je ponechání současného stavu, kdy zákon o spořitelních a úvěrních družstvech neumožňuje družstevním záložnám nabývání krátkodobých (nekótovaných) státních dluhopisů a dluhopisů ČNB, včetně pokladničních poukázek na vlastní účet

Varianta 1 – umožní družstevním záložnám

- obchodovat na vlastní účet s dluhopisy, jejichž emitentem je členský stát EU, členský stát OECD nebo centrální banka tohoto státu, dluhopisy, za které převzal záruku členský stát OECD, a dluhopisy vydanými Evropskou investiční bankou, Evropskou bankou pro obnovu a rozvoj nebo Mezinárodní bankou pro obnovu a rozvoj nebo jinou mezinárodní finanční institucí, jejíž je Česká republika členem a
- provádět obchody s Českou národní bankou podle zákona o České národní bance.

Shrnutí hlavních pozitiv a negativ varianty 1

Dotčené subjekty	Přínosy a pozitiva	Náklady a negativa
Obecné	Odstranění rizika sankcí ze strany EU.	
ČNB	Rozšíření možností obchodů ČNB k naplnění § 29a zákona o ČNB.	
Instituce	- Srovnání podmínek obchodování na vlastní účet s dluhopisy členských států EU/EHP a OECD a mezinárodních finančních institucí s bankami a dalšími finančními institucemi. - Nižší riziko selhání emitenta (státy EU/EHP, OECD) než v případech cenných papírů, s nimiž je obchodování již družstevním záložnám povoleno (dluhopisy obchodních společností). - Možnost provádění obchodů s ČNB s cílem operativního získání likvidity proti poskytnutým dluhopisům, což umožní lepší rozkládání aktiv záložen a může posílit její stabilitu při potížích s likviditou.	- Nezkušenost družstevních záložen s obchody s uvedenými dluhopisy. - Vyšší nároky v oblasti řídicího a kontrolního systému, výkaznictví.
Spotřebitelé	Zvýšení stability družstevních záložen (výhoda pro členy využívající služby záložen).	

Vyhodnocení variant a výběr nejvhodnějšího řešení

S cennými papíry vyjmenovanými v nově navrhovaném § 3 odst. 2 písm. f) souvisí obecně nižší riziko selhání emitenta než s některými cennými papíry, s nimiž smějí družstevní záložny obchodovat podle § 3 odst. 2 písm. e) - např. s dluhopisy některých soukromých českých obchodních společností (pokud jsou kótované, kotace však pouze přináší potenciál likvidity, nesnižuje ale riziko ztráty). Jestliže je družstevní záložně povoleno k zajištění jejich činností obchodovat na vlastní účet s rizikovějšími cennými papíry, pak z obezřetnostního hlediska neexistuje důvod omezovat je v možnosti investovat i do nástrojů méně rizikových.

Rozšíření množiny investičních nástrojů navíc umožní družstevním záložnám větší diverzifikaci jejich portfolií cenných papírů. Rozumná diverzifikace je obecně pozitivní z řady důvodů, mj. omezení dopadů selhání emitenta cenného papíru, řízení rizika likvidity atd.

Družstevní záložny mohou vést i vklady v cizích měnách. Investice takto získaných prostředků do zahraničních cenných papírů uvedených v nově navrhovaném § 3 odst. 2 písm. f) může být za určitých podmínek efektivnější, resp. méně riziková než jejich úložka dle § 3 odst. 2 písm. a) či jejich směna na české koruny či jinou měnu a následná investice na území ČR při současném sjednání kurzového zajištění dle stávajícího § 3 odst. 2 písm. d).

Zásadním pozitivem nabývání státních dluhopisů je možnost zapojení do obchodů s ČNB a získání likvidity (nebo naopak velmi bezpečného uložení aktiv záložny).

Vložení § 3 odst. 2 písm. f) umožní družstevním záložnám nabývat i některé zahraniční cenné papíry, s jejichž obchodováním nemají doposud zkušenosti. Analytický aparát potřebný k obchodování s těmito cennými papíry se ovšem typově neliší od toho, který je potřebný k obchodování s cennými papíry přijatými k obchodování na regulovaném trhu, které družstevní záložny provozují již v současné době dle § 3 odst. 2 písm. e). Obezřetnostní pravidla platná pro finanční instituce navíc neumožňují také obchody, pro které by taková instituce nezískala dostatečné odborné, technické a další předpoklady.

V případě, že by zákonná úprava byla ponechána beze změny, družstevní záložny nebudou nadále smět investovat do relativně méně rizikových cenných papírů, rovněž nebude umožněna širší diverzifikace jejich portfolií cenných papírů. Možnost družstevních záložen řídit rizika by tak byla ve srovnání s navrhovanou úpravou nižší. Ponechání současného stavu proto není vhodné řešení.

2.2.6 Vynětí členů výboru pro audit z režimu posuzování podmínek pro výkon funkce člena orgánu družstevní záložny Českou národní bankou

Zákon o auditorech²⁰ ukládá všem tzv. subjektům veřejného zájmu, mezi něž zařazuje též družstevní záložny, povinnost zřídit výbor pro audit (s výjimkami stanovenými tímto zákonem). Výbor pro audit je orgánem subjektu veřejného zájmu, což z hlediska zákona o spořitelních a úvěrních družstvech znamená, že členů výboru pro audit jako členů voleného orgánu družstevní záložny se týká povinnost družstevní záložny požádat ČNB o posouzení podmínek pro výkon funkce. Uvedená právní úprava je zřejmě nezamýšleným vedlejším efektem úpravy vyplývající ze zákona o auditorech (výbor pro audit je orgánem subjektu veřejného zájmu, a tudíž se na jeho členy vztahují pravidla zákona o spořitelních a úvěrních družstvech pro posuzování členů orgánů družstevních záložen).

Ve vztahu k ostatním subjektům veřejného zájmu obdobná úprava z právních předpisů nevyplývá,²¹ posuzování členů výboru pro audit není z regulatorního hlediska nutné, posouzení standardního okruhu osob uvedených v zákoně o spořitelních a úvěrních družstvech (tj. členů představenstva a tzv. řídících osob, popřípadě i kontrolní komise a úvěrové komise) se jeví dostatečné, a tudíž se navrhuje vyjmout členy výboru pro audit družstevní záložny z okruhu osob podléhajících posuzování ČNB z hlediska splnění podmínek pro výkon funkce.

²⁰ § 44 zákona č. 93/2009 Sb., o auditorech a o změně některých zákonů (zákon o auditorech), ve znění pozdějších předpisů.

²¹ Např. zákon o bankách ani vyhláška č. 123/2007 Sb., o pravidlech obezřetného podnikání bank, spořitelních a úvěrních družstev a obchodníků s cennými papíry, ve znění pozdějších předpisů, která ukládá povinné osobě zajistit výkon vnitřního auditu tak, aby poskytoval objektivní a nezávislé ujištění o činnostech povinné osoby a stanoví požadavky týkající se efektivního fungování vnitřního auditu, se nezabývají posuzováním předpokladů pro výkon funkce člena výboru pro audit v bance. Podobná povinnost neplatí ani pro obchodníky s cennými papíry, pojišťovny, investiční společnosti, organizátory regulovaných trhů, platební instituce atd.

Varianta 0 – ponechání současného stavu

Nulovou variantou je ponechání současného stavu, kdy povinnost družstevní záložny požádat ČNB o posouzení podmínek pro výkon funkce se vztahuje rovněž na členy výboru pro audit.

Varianta 1 – povinnost požádat Českou národní banku o posouzení podmínek pro výkon funkce se nebude vztahovat na členy výboru pro audit.

Shrnutí hlavních pozitiv a negativ varianty 1

Dotčené subjekty	Přínosy a pozitiva	Náklady a negativa
Obecné	▪ Snížení regulatorní zátěže.	
ČNB	▪ Snížení administrativních nákladů v souvislosti s odstraněním nutnosti posuzování členů výboru pro audit ve všech případech (možnost posouzení ad hoc např. v rámci státní kontroly se nemění).	
Instituce	▪ Srovnání podmínek působení výboru pro audit s ostatními subjekty finančního trhu.	▪ Snížení kvality členů výboru pro audit v záložnách.
Spotřebitelé		

Vyhodnocení variant a výběr nejvhodnějšího řešení

Zachování nulové varianty by nebylo žádoucí, neboť posouzení podmínek pro výkon funkce člena výboru ČNB v případě družstevní záložny není z regulatorního hlediska nezbytné, odlišuje se od praxe a obvyklých postupů používaných v případech dalších regulovaných osob působících na finančním trhu, které rovněž podléhají dohledu ČNB. Z hlediska zajištění efektivního dohledu postačuje možnost posouzení řídicího a kontrolního systému záložny (jehož je výbor pro audit součástí) ad hoc v rámci běžného výkonu dohledu. Tento průběžný dohled ex post (vč. možnosti ukládání opatření k nápravě) také napomáhá tomu, aby kvalita obsazení výboru pro audit v záložnách s navrženou změnou neklesla.

Navrhovaná varianta 1 tedy představuje standardní postup, který je aplikován u ostatních subjektů působících na finančním trhu (viz např. banky, obchodníci s cennými papíry apod.).

3 Dopad na státní rozpočet

Z navrhované právní úpravy nevyplývají dopady na státní rozpočet ani na ostatní veřejné rozpočty.

4 Implementace a vynucování

Implementace pravidel týkajících se nového přístupu k pobočkám zahraničních bank včetně navrhovaných technických změn bude provedena novelou zákona o bankách, zákona o spořitelních a úvěrních družstvech a zákona o podnikání na kapitálovém trhu. Vynucování nově stanovených pravidel bude probíhat standardně prostřednictvím výkonu dohledu ČNB nad finančním trhem při možnosti využití všech opatření k nápravě a sankčních pravomocí, které dává ČNB k dispozici zákon o bankách a zákon o spořitelních a úvěrních družstvech.

5 Přezkum účinnosti

Nabytí účinnosti návrhu zákona se navrhuje patnáctým dnem po dni jeho vyhlášení.

II. Zhodnocení souladu návrhu zákona s ústavním pořádkem ČR

Návrh zákona je v souladu s Ústavou založeným ústavním pořádkem České republiky. Návrh zákona přihlíží zejména k čl. 98 odst. 1 Ústavy, podle kterého lze do činnosti České národní banky zasahovat pouze zákonem, a dále k čl. 2 odst. 2 a čl. 26 Listiny základních práv a svobod.

III. Zhodnocení souladu návrhu zákona s mezinárodními smlouvami a slučitelnost s právními akty Evropské unie

Návrh zákona je v souladu s mezinárodními smlouvami, jimiž je Česká republika vázána.

Návrh zákona je v souladu s právem EU, s judikaturou soudních orgánů EU a s obecnými právními zásadami práva EU. Návrh zákona odpovídá principům, z nichž vychází Smlouva mezi Belgickým královstvím, Dánským královstvím, Spolkovou republikou Německo, Řeckou republikou, Španělským královstvím, Francouzskou republikou, Irskem, Italskou republikou, Lucemburským velkovévodstvím, Nizozemským královstvím, Rakouskou republikou, Portugalskou republikou, Finskou republikou, Švédským královstvím, Spojeným královstvím Velké Británie a Severního Irska (členskými státy EU) a Českou republikou, Estonskou republikou, Kyperskou republikou, Lotyšskou republikou, Litevskou republikou, Maďarskou republikou, Republikou Malta, Polskou republikou, Republikou Slovinsko, Slovenskou republikou o přistoupení České republiky, Estonské republiky, Kyperské republiky, Lotyšské republiky, Litevské republiky, Maďarské republiky, Republiky Malta, Polské republiky, Republiky Slovinsko a Slovenské republiky k EU, jak publikováno sdělením Ministerstva zahraničních věcí ve Sbírce mezinárodních smluv pod č. 44/2004 Sb.m.s.

IV. Předpokládaný hospodářský a finanční dopad navrhované právní úpravy na státní rozpočet:

Z navrhované právní úpravy nevyplývají dopady na státní rozpočet, ostatní veřejné rozpočty ani na podnikatelské prostředí České republiky.

B. ZVLÁŠTNÍ ČÁST

Část první (změna zákona o bankách)

K Čl. I

K bodu 1 (§ 1 odst. 3)

Na základě povolení k činnostem podle odstavce 3 písm. m) je v současné době možné, aby banka prováděla některé derivátové obchody, které je možné považovat za penězi ocenitelná práva a závazky odvozené od peněžních prostředků v cizí měně, tedy devizové hodnoty. Povolení obchodovat na vlastní účet nebo účet klienta s devizovými hodnotami, které jsou investičním nástrojem, by však mělo být součástí licence obchodníka s cennými papíry, tzn. bance by k takové činnosti mělo být uděleno oprávnění dle § 1 odst. 3 písm. h).

Vymezení činnosti v odstavci 3 písm. m) se navrhuje upravit tak, aby se povolení k činnosti podle písm. m) nepřekrývalo s povolením k činnostem podle odstavce 3 písm. h). Tzn. písm. m) bude vymezovat obchodování s devizovými hodnotami, které nejsou investičním nástrojem. Povolení k obchodování s devizovými hodnotami, které jsou investičním nástrojem, věcně spadá do činností povolovaných podle písm. h).

K bodu 2 (§ 1 odst. 5 a 6)

Podle ustanovení § 1 odst. 5 platí, že výkon některých činností uvedených v ustanovení § 1 odst. 3 může být zvláštním zákonem vázán na udělení povolení. Pokud jiný právní předpis podmiňuje výkon některé činnosti udělením povolení, bylo možno takovou činnost povolit v licenci až poté, kdy bylo uděleno povolení podle tohoto jiného právního předpisu.

Uvedené pravidlo působí v situaci, kdy došlo ke sjednocení dohledu nad finančním trhem, zbytečné obtíže, když vyžaduje, aby Česká národní banka nejprve vydala změnu povolení k činnosti obchodníka s cennými papíry a následně pak i změnu bankovní licence.

Dochází ke zjednodušení celého řízení o udělování povolení. Jestliže se jedná o povolení vydávaná Českou národní bankou na základě jiných právních předpisů, rozhodne Česká národní banka o udělení tohoto povolení v rámci řízení o udělení licence nebo její změně. Povolení podle jiného právního předpisu se pak již nevyžaduje.

Cílem úpravy v odstavci 6 je sjednotit a zpřehlednit zákon v souvislosti s výkonem bankovních činností pobočkami zahraničních bank. Dochází proto k zavedení legislativních zkratk pro jednotlivé typy poboček. V úvodní části odstavce 6 je nově vymezen pojem „pobočka zahraniční banky“, nicméně nejedná se o jeho definici. Vymezení tohoto pojmu v zákoně o bankách je potřebné i vzhledem k jeho používání v mnoha právních předpisech. Pojem „pobočka zahraniční banky“ se doposud v zákoně o bankách vyskytoval nejednotně, z tohoto důvodu dochází k jeho zpřesnění. Pojem „pobočka zahraniční banky“ se bude vztahovat vždy na případy, kdy ustanovení může být aplikováno jak na pobočky bank ze třetích zemí (stávající pojem „pobočka zahraniční banky, která nepožívá výhody jednotné licence podle práva Evropské unie“; nově pak „pobočka banky z jiného než členského státu“ – srov. § 1 odst. 6 písm. b)), tak na pobočky bank působících na území ČR na základě jednotné licence, kdy se jedná o banky se sídlem na území EU, viz legislativní zkratku „pobočka banky z členského státu“ v § 1 odst. 6 písm. a). Pobočka banky z členského státu je dále upravena v ustanovení § 5a. V souvislosti se zavedením legislativních zkratk pro pobočky dochází k přesunutí legislativní zkratky pro pojem „členský stát“ (dosud upravena v § 4 odst. 3) do § 1 odst. 6 písm. a).

V odstavci 6 písm. b) je zavedena další legislativní zkratka, a to pro pobočku banky působící na území ČR na základě licence (jde o pobočku banky se sídlem mimo EU, resp. ve třetí zemi), pro kterou je v zákoně používán pojem „pobočka banky z jiného než členského státu“. Z hlediska věcného nedochází k žádnému posunu, neboť úprava vyplývá již z obecné právní úpravy podnikání zahraničních osob na území České republiky (srov. hlavu druhou části první obchodního zákoníku). Pojem „pobočka banky z jiného než členského státu“ byl použit pro přehlednost a srozumitelnost v celém zákoně. V pojmu bylo využito legislativní zkratky „členský stát“, která bude přesunuta z ustanovení § 4 odst. 3 do § 1 odst. 6 písm. a) a která zahrnuje členské státy Evropské unie a jiné státy tvořící Evropský hospodářský prostor.

K bodu 3

Dochází k důslednému provedení legislativní zkratky zavedené v ustanovení § 1 odst. 6 písm. b) napříč zákonem.

K bodům 4 až 7 (§ 4)

Legislativní zkratka pro pojem „členský stát“ v odst. 3 je přesunuta do § 1 odst. 6 písm. a), v němž je nově upravena legislativní zkratka pro pojem „pobočka banky z členského státu“.

V odstavci 7 dochází ke sjednocení požadavků na bezúhonnost pro vedoucí zaměstnance banky a osoby ve vedení pobočky zahraniční banky (srov. § 5 odst. 6). Ze závěrů nálezu Ústavního soudu ÚS 35/08 vyplývá protiústavnost požadavku na bezúhonnost jakožto podmínka pro podnikání, pokud je bezúhonnost definována jako neodsouzení za jakýkoli trestný čin. Vzhledem k uvedenému je ustanovení přeformulováno v souladu s ustanovením § 2a odst. 5 zákona č. 87/1995 Sb., o spořitelních a úvěrových družstvech, které zmíněný nálezn již částečně zohledňuje.

V novém odstavci 8 dochází k legislativně-technické úpravě a sjednocení textu s úpravou udělování licence zahraniční bance pro její pobočku a také s dikcí zákona o podnikání na kapitálovém trhu. Dochází zde k jasnému vymezení podkladů, které je nutno k žádosti o udělení licence předložit. Na základě zmocnění stanoví Česká národní banka vyhláškou vzor formuláře žádosti o udělení licence a obsah jeho příloh. Se zakotvením tohoto nového odstavce souvisí úpravy v odstavci 1.

K bodům 8 až 12 (§ 5)

V odstavci 2 je provedena pouze terminologická úprava vycházející z častějšího výskytu slovního obratu „zřídit pobočku“, neboť organizační složka se zřizuje, nikoli zakládá. Dále dochází k legislativně technické úpravě a důslednému použití spojení „orgán dohledu země sídla zahraniční banky“, které je používáno napříč zákonem.

Dochází ke změně stanovení minimální výše finančních zdrojů, kterou musí zahraniční banka poskytnout své pobočce. Tato částka byla doposud na základě zmocnění v odstavci 5 zákona obsažena v současném § 7 vyhlášky ČNB č. 233/2009 Sb. Důvodem pro novou úpravu, tj. stanovení minimální výše finančních zdrojů v zákoně, je zajištění jednotného přístupu. Pro banku je minimální výše základního kapitálu stanovena v ustanovení § 4. Obdobně by měla být tato povinnost stanovena přímo v zákoně i pro pobočku. Vzhledem k souvisejícím úpravám v § 12a zákona byla tato částka vložena do odstavce 4 písm. a). Na základě návrhu ČNB odsouhlasené Bankovní radou došlo k jejímu zvýšení z dosavadních 150 mil. Kč na 500 mil. Kč.

Vzhledem k úpravě v odstavci 4 písm. a) je nutná úprava odstavce 5 – tedy vypuštění možnosti stanovení finančních prostředků ve vyhlášce ČNB.

Dále dochází k doplnění povinností, jejichž splnění musí být doloženo v žádosti zahraniční banky o licenci, pokud hodlá na území ČR zřídit pobočku. Tyto nové povinnosti jsou zakotveny v odstavci 4 písm. j) a k). Nově je zaveden požadavek na srovnatelný bankovní dohled v zemi sídla zahraniční banky, tj. používání opatření pro regulaci a dohled v dané zemi alespoň na téže úrovni jako ve Společenství. Splnění požadavku srovnatelného bankovního dohledu by mělo vytvořit lepší předpoklady pro ochranu peněz vkladatelů. Způsob prokazování srovnatelného dohledu bude upraven ve vyhlášce ČNB. Žadatel o licenci dle § 5 bude mít na výběr při předkládání dokladů osvědčujících splnění podmínky srovnatelného dohledu mezi předložením dokladů prokazujících srovnatelnost opatření používaných pro regulaci a dohled v zemi svého sídla, nebo dodáním odkazu na webové stránky Evropského orgánu pro bankovnínictví (EBA), na kterých bude uveřejněn seznam třetích zemí, kde je vykonáván srovnatelný dohled (z návrhů předložených Evropskou komisí vyplývá, že orgány dohledu členských států Evropské unie budou spolupracovat v rámci EBA na vyhodnocení systému dané země).

Do zákona je nově vloženo písm. k) s cílem umožnit nastolení spolupráce mezi ČNB a orgánem dohledu země sídla zahraniční banky, která bude potřeba pro efektivní dohled nad pobočkou zahraniční banky. Zahraniční banka bude mít povinnost v žádosti prokázat, že právní řád země sídla zahraniční banky nestanoví žádné překážky bránící výměně informací mezi ČNB a orgánem dohledu zahraniční banky. Způsob prokázání bude stanoven ve vyhlášce ČNB.

Zároveň dochází ke sjednocení dikce odstavce 5 s § 4 odst. 1 zákona a k upřesnění dokladů, které je zahraniční banka povinna předložit v rámci své žádosti o licenci.

Nově je zakotven požadavek bezúhonnosti pro osoby ve vedení pobočky zahraniční banky. Tato úprava je obdobná jako úprava nově zakotvená v ustanovení § 4 odst. 7, která vychází z nálezu Ústavního soudu ÚS 35/08, z jehož závěrů vyplývá protiústavnost požadavku na bezúhonnost jakožto podmínku pro podnikání, pokud je bezúhonnost definována jako neodsouzení za jakýkoli trestný čin. Z toho důvodu je navržena formulace tohoto ustanovení v souladu s ustanovením § 2a odst. 5 zákona č. 87/1995 Sb., o spořitelních a úvěrních družstvech.

Vzhledem k úpravě v ustanovení § 5a je odstavec 7 nadbytečný, a proto dochází k jeho vypuštění. U stávajícího odstavce 6 dochází pouze k jeho přečíslování, po věcné stránce se nemění.

K bodům 13, 14 a 16 až 21 (§ 5a)

Vzhledem k registrační povinnosti poboček jako daňových subjektů v daňovém řádu je úprava v odstavci 1 větě druhé duplicitní, a proto je tato věta odstraněna.

V odstavci 4 dochází k aktualizaci odkazů na ta ustanovení zákona, která se na pobočky ze zemí EU/EHP vztahují - § 3 odst. 3 písm. b), § 5n, § 10, § 11 odst. 1 až 3 a 5, § 14 věta druhá, § 21, § 24 odst. 1 a 2, § 29a, § 37, povinnosti poskytnout údaje podle § 38 odst. 2 až 8 a ustanovení týkající se provádění měnové politiky. Tato ustanovení zákona se na pobočky ze zemí EU vztahují bez dalšího. Kromě těchto ustanovení se na tyto pobočky vztahují také § 20b, § 26, § 26bb a § 38a, které jsou však aplikovatelné pouze za podmínek uvedených v § 5a

odst. 5 až 7 zákona. Např. aplikace § 26bb na pobočky z členských států EU/EHP není zakotvena nově, pouze je upřesněn výčet v § 5a odst. 4 o toto ustanovení. Podle stávající právní úpravy se § 26bb aplikuje za podmínek uvedených v ustanovení § 5a odst. 6.

Ačkoliv došlo k rozšíření výčtu odkazů v odstavci 4, nedochází k zásadnímu rozšíření povinností poboček z členských zemí EU/EHP. Jedná se z větší části o legislativně technickou úpravu a důsledné vyjmenování všech ustanovení zákona, která se na tyto pobočky vztahují již podle platné právní úpravy. Povinnosti vymezené v § 11 odst. 2 se týkají zveřejňování informací ohledně pojištění vkladů, které mohou být požadovány po pobočkách na základě čl. 9 Směrnice Evropského parlamentu a Rady 94/19/ES ze dne 30. května 1994 o systémech pojištění vkladů. Další povinnosti vymezené v § 11 se týkají informačních povinností ve vztahu k potencionálním klientům. Informování klientů by mělo být v souladu se zákonem č. 634/1992 Sb., o ochraně spotřebitele, ve znění pozdějších předpisů. Tento zákon lze zařadit mezi zákon spadající do oblasti veřejného zájmu. Je ve veřejném zájmu, aby byli klienti banky dostatečně informováni o službách poskytovaných pobočkou zahraniční banky (k tomuto pojmu viz § 1 odst. 6 úvodní část ustanovení). Z hlediska možných administrativních nákladů se na pobočky bank ze členských států, na rozdíl od poboček bank ze třetích zemí, naopak nevztahuje požadavek na předložení úředně ověřených překladů dokumentace v českém jazyce (§ 11 odst. 4). V aplikaci § 11 odst. 5 na pobočky bank z členských států nedochází k žádné změně, neboť toto ustanovení je uvedeno ve výčtu v § 5a odst. 4 v platném znění zákona. Vzhledem k tomu, že se podle úředního sdělení ČNB ze dne 12. listopadu 2007 povinnost vést účetnictví podle zákona č. 563/1991 Sb., o účetnictví, ve znění pozdějších předpisů, vztahuje i na pobočky zahraničních bank v režimu jednotné licence, byl do výčtu doplněn také § 21. Ustanovení § 24 odst. 1 se vztahuje na pobočky zahraničních bank obecně. V případě poboček zahraničních bank v režimu jednotné licence se jedná o předkládání výkazů dle Úplného znění opatření České národní banky č. 2/2009 Věstníku ČNB, o předkládání výkazů bankami a pobočkami zahraničních bank České národní bance, ve znění opatření České národní banky č. 2/2010 Věstníku ČNB. Nově je ve výčtu ustanovení uveden § 14 věta druhá, nejedná se však o zavedení nové povinnosti, ale o nahrazení stávajícího textu v tomto ustanovení „ustanovení týkající se likvidity banky“ odkazem na konkrétní ustanovení.

Dále se z odstavce 7 odstraňuje věta „které mohou na území ČR vykonávat činnosti podle tohoto zákona bez licence udělené pro ně příslušné zahraniční bance“, neboť je nadbytečná vzhledem k zavedení legislativní zkratky pro pobočky ze zemí EU.

K bodu 15

Dochází k důslednému provedení legislativních zkratk zavedených v ustanovení § 1 odst. 6 písm. a) a b) napříč zákonem a s tím souvisejícím úpravám.

K bodu 22 (§ 5e odst. 1)

Dochází ke sjednocení pojmu „dohled na konsolidovaném základě“, který je v zákoně používán. Dále se odstraňuje legislativně-technická nepřesnost spočívající v chybném odkazu v odstavci 1 písm. c) zákona (srov. odst. 1 písm. a), b)), která byla do zákona o bankách vložena jeho novelou, zákonem č. 126/2002 Sb.

K bodům 23 až 28 (§ 5n)

Změny byly provedeny v návaznosti na zavedení legislativní zkratky v § 1 odst. 6 písm. a).

K bodu 29 (§ 8)

Pravidla pro organizaci banky se budou nově vztahovat i na pobočku banky ze třetí země a povinnosti uložené členům statutárního orgánu budou muset dodržovat i osoby ve vedení pobočky a její zaměstnanci. Pro přehlednost tohoto ustanovení byl vložen odstavec 5, ve kterém se uvádí, že dané pravidlo pro organizaci banky se aplikuje obdobně na pobočku banky z jiného než členského státu.

K bodu 30 (§ 8a)

Odpovědnost členů statutárních orgánů za škodu je nově rozšířena i na členy statutárního orgánu zahraniční banky a osoby ve vedení pobočky banky z jiného než členského státu.

K bodům 31 a 32 (§ 8b)

Dochází k legislativně technické úpravě ustanovení. V odstavci 1 písm. a) bod 3 dochází k legislativně technickému zpřesnění napříč zákony regulujícími finanční trh (ke stejné úpravě dochází v zákoně o spořitelních a úvěrních družstvech a v zákoně o podnikání na kapitálovém trhu). V odstavci 3 dochází k vypuštění spojení „a pobočka zahraniční banky, která nepožívá výhody jednotné licence podle práva Evropské unie mají“ vzhledem k úpravě v odstavci 6. Dále je upraven odkaz na zvláštní právní předpisy, jimiž jsou kromě zákona č. 563/1991 Sb., o účetnictví, v platném znění, jeho prováděcích právních předpisů a také mezinárodní standardy a pravidla, které jsou banky a pobočky zahraničních bank povinny dodržovat.

K bodu 33

Dochází k důslednému promítnutí legislativní zkratky zavedené v § 1 odst. 6 písm. b).

K bodu 34 (§ 10)

Ustanovení bylo rozděleno pro přehlednost do dvou odstavců. V zákoně již není explicitně uvedeno, že se banky zapisují do obchodního rejstříku, v ostatním zůstává povinnost pro banky nezměněna. Zápis poboček do obchodního rejstříku je upřesněn a uveden do souladu s díkci Obchodního zákoníku (ustanovení § 34 odst. 1 písm. b)). Návrh na zápis do obchodního rejstříku podává zahraniční banka. Tato povinnost se vztahuje na zahraniční banky se sídlem v členských státech i ve třetích zemích. Z toho důvodu je doplněn o toto ustanovení také taxativní výčet v ustanovení § 5a odst. 4.

K bodu 35 (§ 11 odst. 4)

V tomto ustanovení nedochází k věcné změně, jen je důsledně promítnuta legislativní zkratka zavedená v § 1 odst. 6 písm. b). Povinnost daná v ustanovení § 11 odst. 4 se na rozdíl od povinností stanovených v ostatních odstavcích daného ustanovení na pobočky ze zemí EU nevztahuje, a to z důvodu nezvyšování jejich administrativních nákladů.

K bodům 36 až 38 (§ 11a)

Povinnost pobočky banky z jiného než členského státu uveřejňovat informace je vymezena v odstavci 1 v samostatné větě, neboť pobočka uveřejňuje odlišné informace než banka.

V odstavci 4 dochází k sjednocení názvosloví se zákonem č. 93/2009 Sb., o auditorech, proto jsou slova „právníčkou, popřípadě fyzickou osobou vykonávající auditorskou činnost podle zákona upravujícího činnost auditorů“ nahrazena slovy „auditorem podle zákona upravujícího činnost statutárních auditorů a auditorských společností“, a zároveň je zrušena poznámka pod čarou.

V odstavci 9 dochází k úpravě textu, která navazuje na úpravu odstavce 1. Pro přesnější pochopení a jednodušší výklad dochází k uvedení odkazu na „odstavec 1“.

K bodům 39 a 40 (§ 11a odst. 10 a § 12 odst. 2)

Dochází k promítnutí legislativní zkratky zavedené v § 1 odst. 6 písm. b) a jazykové úpravě odstavce 2. V § 11a odstavci 10 větě první se nově vztahuje povinnost zavést vnitřní postupy i na pobočky ze zemí mimo EU.

K bodům 41 až 45 (§ 12a a § 12b)

Povinnost dodržovat kapitálovou přiměřenost a pravidla pro převod rizik se vztahují i na pobočky banky z jiného než členského státu (tedy ze třetích zemí). První věta v odstavci 1 byla pro zpřesnění rozdělena do dvou. V první větě je zachována povinnost banky dodržovat kapitálovou přiměřenost. Druhá věta se vztahuje na pobočky banky z jiného než členského státu, neboť pro pobočku není relevantní dodržovat kapitálovou přiměřenost na individuálním základě (pojem individuální základ je v zákonu používán pro banku, právnickou osobu, jako celek, nikoliv organizační složku). Dále byla nově zakotvena povinnost pobočky banky z jiného než členského státu dodržovat pravidla pro převod rizik. Pobočka banky z jiného než členského státu bude povinna udržovat minimální výši finančních prostředků. Vzhledem k zakotvení minimální výše finančních zdrojů poskytnutých pobočce podle ustanovení § 5 odst. 4 písm. a) zahraniční bankou přímo v zákoně, je v ustanovení § 12a odst. 1 uveden odkaz na toto ustanovení.

V odstavci 2 dochází k jazykové úpravě.

Pobočka banky z jiného než členského státu používá pro výpočet jednotlivých kapitálových požadavků základní nebo speciální přístup a při použití speciálního přístupu se na ni vztahují stejné povinnosti jako na banku.

Ačkoliv byla pobočkám bank ze třetích zemí uložena v platném znění zákona povinnost dodržovat kapitálovou přiměřenost (viz odstavec 1), v odstavci 8 chybělo zmocnění ČNB stanovit vyhláškou pravidla pro výpočet kapitálové přiměřenosti takovou pobočkou. Zmocnění bylo v tomto smyslu doplněno.

Pro účely výpočtu kapitálové přiměřenosti budou i pobočky zahraničních bank ze třetích zemí používat úvěrové hodnocení vydané předmětnou ratingovou agenturou.

K bodu 46 (§ 14)

První věta se vztahuje pouze na pobočky zahraničních bank ze třetích zemí, proto je zde promítnuta legislativní zkratka uvedená v § 1 odst. 6 písm. b). Druhá věta se vztahuje jak na pobočky ze zemí EU (souvisí s povinností v § 5a odst. 4 – dodržovat pravidla likvidity), tak na pobočky ze třetích zemí. Dochází zde k promítnutí legislativní zkratky zavedené v § 1 odst. 6 úvodní části ustanovení.

K bodu 47 (§ 15)

Vzhledem ke zpřesnění pojmu pobočka zahraniční banky by pouhá technická úprava ustanovení, tj. vložení nově zavedených legislativních zkratk, působila zmatečně. Dochází proto ke zjednodušení textu, tj. pouze k vymezení, jakými předpisy ČNB stanoví opatření. Adresáty podzákonných právních norem zde není nutné uvádět, protože jsou vymezeny v konkrétních ustanoveních, na která se v ustanovení § 15 odkazuje. Současně je druhá věta ustanovení uvedena do souladu s větou první.

K bodům 48 až 50 (§ 16)

V odstavci 1 závěrečné části je napravena legislativně technická nepřesnost spočívající v chybném odkazu na písmeno b).

Dochází k nové úpravě možnosti převodu podniku banky. Doposud zákon umožňoval převod podniku banky na pobočku zahraniční banky. Při stávající úpravě existovalo pro vkladatele riziko, že na jejich vklady, pokud by byly spolu s podnikem převedeny, by se mohl vztahovat méně výhodný systém pojištění vkladů, než je systém využívaný v ČR. Kupujícím podniku by totiž byla zahraniční banka jako taková (neboť pobočka zahraniční banky je pouze organizační složkou dané banky) se sídlem v jakémkoliv státě.

Z toho důvodu dochází k rozdělení stávající úpravy převodu podniku banky v odstavci 4 do tří písmen. Převod podniku na jinou banku je upraven nově v písmenu a). V písmenu b) je vymezena možnost převodu podniku banky na zahraniční banky se sídlem v členských státech, které na území ČR působí prostřednictvím svých poboček, protože u těchto bank je zaručena ochrana vkladů na stejné nebo obdobné úrovni jako je v ČR.

V písmenu c) je vymezena možnost převodu podniku banky na zahraniční banky ze třetích zemí, které na území ČR působí prostřednictvím pobočky. Podmínkou převodu je povinnost prokázat, že vklady budou podléhat systému pojištění pohledávek z vkladů, který vkladatelům poskytuje nejméně stejný stupeň ochrany jako systém pojištění vkladů v ČR.

Obdobný postup se použije také pro případ, že dojde k nájmu podniku banky.

K bodu 51 (§ 16b)

Dochází zde nově k vymezení informačních povinností zahraniční banky se sídlem mimo území EU/EHP, která vykonává na území ČR bankovní činnosti prostřednictvím své pobočky, vůči ČNB nezbytných pro výkon dohledu prováděný ČNB, a také informační povinnosti vůči jejímu orgánu dohledu.

Informační povinnost má zahraniční banka, a to v případě personálních změn osob ve vedení pobočky, změn údajů a skutečností, které byly součástí žádosti o licenci, snížení finančních zdrojů poskytnutých pobočce, a dalších skutečností, které mají dopad na fungování a činnost pobočky. Další informační povinnosti se týkají nepříznivé finanční situace zahraniční banky, neboť taková situace může ovlivnit fungování pobočky této banky, a také mimořádné situace na finančním trhu země sídla zahraniční banky, protože může dojít k ovlivnění fungování této banky a zprostředkovaně i její pobočky v ČR.

Ve druhém odstavci jsou vymezeny informační povinnosti zahraniční banky vůči jejímu orgánu dohledu týkající se výjimečné situace úpadku nebo konkurzu prohlášeném na pobočku této zahraniční banky.

K bodům 52 a 53 (§ 18)

Na pobočku banky z jiného než členského státu se bude nově vztahovat zákaz provádět obchody s osobami se zvláštním vztahem k ní nebo její bance (vymezení těchto osob je upraveno v § 19), které by vzhledem ke své povaze, účelu a riziku nebyly provedeny s ostatními klienty.

Úprava odstavce 2 souvisí s odstavcem 1 a umožňuje pobočce banky z jiného než členského státu poskytnout úvěr osobám se zvláštním vztahem. Poskytnutí úvěru nebo zajištění závazku

je však podmíněno souhlasem statutárního orgánu zahraniční banky, nebo orgánu (či osoby), kterou pro tento účel statutární orgán určil. Tímto ustanovením by mělo být zamezeno střetu zájmů a nekontrolovatelnému poskytování úvěrů osobám se zvláštním vztahem k pobočce nebo zahraniční bance.

K bodům 54 a 55 (§ 19 odst. 1)

Doplnění reaguje na existenci relativně nově zřizovaných výborů pro audit podle zákona č. 93/2009 Sb., o auditorech.

K bodu 56 (§ 19 odst. 2)

Nově dochází k vymezení osob se zvláštním vztahem k zahraniční bance se sídlem v jiném než členském státě a její pobočce v ČR. Vzhledem k účelu ustanovení je nutné rozšířit vymezení osob se zvláštním vztahem i ve vztahu k zahraniční bance, nejenom k její pobočce. Ustanovení pro banky je pro pobočky aplikováno přiměřeně, neboť ho nelze aplikovat na pobočky v plném rozsahu.

K bodu 57 (§ 19b)

Dochází k technické úpravě ustanovení.

K bodu 58 (§ 20a)

Dochází k technické úpravě ustanovení v souvislosti se zrušením § 26 odst. 7.

K bodu 59 (§ 22)

Dochází ke zpřesnění odkazu a promítnutí legislativní zkratky zavedené v ustanovení § 1 odst. 6 písm. b).

K bodu 60 (§ 23)

Dochází ke sjednocení úpravy se zákonem o spořitelních a úvěrních družstvech. Odstraňuje se vazba na běžný rok, který nemusí odpovídat roku účetnímu, který je zde relevantní.

K bodům 61 až 63 (§ 25)

Dochází k promítnutí zavedeného spojení „orgán dohledu země sídla zahraniční banky“, a to v odstavci 1 i 2. Dále je doplněno oprávnění ČNB vykonávat u poboček bank z jiného než členského státu kontroly na místě. Pro pobočky bank z členských států toto oprávnění vyplývá z dosavadního znění ustanovení § 5a odst. 7. Vzhledem ke skutečnosti, že ustanovení § 25 odst. 1 je aplikovatelné na oba typy poboček, je zde uplatněna legislativní zkratka zavedená v § 1 odst. 6 úvodní části ustanovení.

V odstavci 2 je dále zakotvena možnost ČNB uzavírat memoranda o spolupráci s orgány dohledu země sídla zahraniční banky nebo finanční instituce. V ustanovení § 26c odst. 7 je obdobně zakotveno uzavírání písemných ujednání týkajících se spolupráce v rámci dohledu na konsolidovaném základě, z toho důvodu bylo přistoupeno na obdobnou úpravu i pro dohled nad pobočkami.

K bodům 64 a 65 (§ 26 odst. 1)

V odstavci 1 písm. a) bodu 6 dochází pouze k legislativně - technické úpravě, tj. vypuštění slova „banky“, protože daný bod se bude vztahovat i na pobočky zahraničních bank. Písmeno g) je uvedeno do souladu s novou úpravou ustanovení § 19 a nově se vztahuje i na pobočku banky se sídlem v jiném než členském státě.

K bodu 66 (§ 26 odst. 2)

V odstavci 2 dochází k upřesnění, která písmena se vztahují na které pobočky. Za účelem jasnějšího znění zákona je druhá věta odstavce rozdělena na dvě části podle typu pobočky, na kterou se vztahují. Postup, který může uplatňovat ČNB vůči pobočce banky z členského státu se nemění. Na pobočku banky z jiného než členského státu nelze nově uplatnit pouze postup podle ustanovení § 26 odst. 1 písm. d) a f). Postup podle odst. 1 písm. g) a h) může nově ČNB vůči těmto pobočkám uplatnit.

K bodu 67 (§ 26 odst. 3 písm. d))

Dochází k technické úpravě textu. Za nedostatek v činnosti se považuje např. provedení obchodu riskantním způsobem, logicky tedy i provedení více takových obchodů. Dále dochází v navrhované úpravě ke zohlednění situace, kdy banka provede několik obchodů, z nichž každý sám o sobě je proveden řádně, jejich rizikovost však vyplývá z jejich vzájemné provázanosti, z celkového kontextu. Podle současné právní úpravy by mohly nastat pochybnosti, zda by ČNB nemusela v případném řízení o uložení opatření dokládat rizikovost každého jednoho obchodu samostatně, ačkoliv prokazatelná by byla právě jen ve vzájemné souvislosti více obchodů. Z toho důvodu dochází k upřesnění tohoto ustanovení.

K bodu 68 (§ 26 odst. 3 písm. h))

V odstavci 3 je zpřesněno vymezení nedostatku činnosti i pro pobočku banky z jiného než členského státu, a to v písm. h), kde dochází k doplnění situace poklesu kapitálu banky o situaci, kdy dojde k poklesu finančních zdrojů pobočky.

K bodu 69 (§ 26 odst. 4)

V odstavci 4 jsou vymezeny subjekty správního řízení. Dochází zde k rozšíření subjektů o zahraniční banku.

K bodu 70 (§ 26 odst. 6)

Dochází ke sjednocení úpravy se zákonem o spořitelních a úvěrních družstvech. Navrhuje se, aby Česká národní banka mohla využít úpravy doručování podle správního řádu a aby speciální způsoby doručování byly vyhrazeny na případy, kdy jednak subjekt, jemuž je třeba rozhodnutí doručit, nespolupracuje a dále na případy, kdy je speciální způsob doručení rychlejší a je třeba jej využít např. v případě rozhodnutí o zavedení nucené správy.

K bodům 71 a 72 (§ 26 odst. 7 a 8)

Vzhledem k obecné úpravě platné pro všechna řízení podle zákona o bankách uvedené v ustanovení § 41 odst. 1 je většina pravidel původního znění ustanovení § 26 odst. 7 duplicitních. Nově se tedy zakotvuje odkladný účinek rozkladu proti rozhodnutí o pokutě do ustanovení § 41 odst. 1 a odstavec 7 se zrušuje.

Pravidlo pro určení lhůty 24 hodin je ve vztahu k některým opatřením k nápravě, u nichž je vyžadována okamžitá účinnost, kontraproduktivní. Navrhuje se tedy ponechat na správním uvážení České národní banky, jakou lhůtu v konkrétním případě stanoví. Lhůta však nesmí být zjevně nepřiměřená, taková by neobstála při soudním přezkumu v rámci soudního řízení správního. V rámci sjednocení legislativní techniky odkazů na předpisy v zákoně o bankách se nahrazuje dosavadní odkaz na „jiné právní předpisy“ odkazem na „zvláštní právní předpisy“, v nichž jsou upraveny administrativní a účetní postupy bank a zahraničních poboček bank. Těmito předpisy jsou kromě zákona č. 563/1991 Sb., o účetnictví, ve znění pozdějších předpisů a jeho prováděcích právních předpisů také např. mezinárodní účetní standardy apod.

K bodu 73 (§ 26b)

Do ustanovení se doplňuje druhý odstavec. První odstavec se nadále vztahuje na banky a druhý vymezuje stejnou povinnost i pro pobočky bank z jiných než členských států. Dle ustanovení odstavce 2 se odstavec 1 vztahuje na zahraniční banku i na její pobočku, neboť ČNB by měla být informována o nepříznivé finanční situaci jak zahraniční banky, tak její pobočky. Další informační povinnost zahraniční banky byla zakotvena v ustanovení § 16b.

K bodu 74

Jedná se o zpřesnění názvu kapitoly vzhledem k úpravě jejího obsahu.

K bodům 75 až 79 (§ 34)

V odstavci 1 je doplněno oprávnění ČNB odejmout licenci i v případě, že dojde k úpadku pobočky banky z jiného než členského státu, která může být jako taková předmětem řízení o úpadku (viz § 367 a násl. zákona č. 182/2006 Sb., o úpadku a způsobu jeho řízení (insolvenční zákon), ve znění pozdějších předpisů).

V odstavci 2 je ustanovení doplněno o možnost ČNB odejmout licenci pobočce v případě úpadku nebo závažných nedostatků v činnosti zahraniční banky, neboť je možno očekávat, že by taková situace mohla negativně ovlivnit fungování její pobočky. Rozšíření pravomocí ČNB je v zájmu ochrany stability finančního trhu a také ochrany zájmů vkladatelů.

Odstavec 3 je nově vztažen i na pobočky bank z jiných než členských států.

V rámci sjednocení úpravy na finančním trhu se navrhuje doplnit možnost odejmout licenci též v případě, že byla udělena na základě údajů, které žadatel zamlčel a dále možnost odejmout udělený souhlas (podobnou úpravu již obsahuje § 145 odst. 5 zákona č. 256/2004 Sb.). V současné době nemá Česká národní banka možnost řadu souhlasů udělených podle zákona o bankách „odvolat“, ačkoliv by byly získány na základě nepravdivých informací nebo informací, které nebyly záměrně poskytnuty, a banka i Česká národní banka tak jsou trvale vázány pravomocným udělením určitého souhlasu. Navrhovaná úprava by se měla dotknout zejména udělování souhlasů podle § 12a odst. 4 a 7, § 16 odst. 1, § 16a odst. 2 a 3, § 20 odst. 3, § 29 odst. 3 a § 29a. Při rozhodování o odejmutí souhlasu či povolení je Česká národní banka povinna šetřit práv nabytých v dobré víře.

Výraz „žadatel ... zamlčel podstatné údaje“ by měl dopadat na situace, kdy žadatel neuvedl v žádosti rozhodné skutečnosti, ačkoli byl na ně v řízení dotazován. Není smyslem novely, aby dopadala na případy, kdy žadatel předložil úplnou žádost (odpověděl na všechno, na co byl dotazován), avšak Česká národní banka přesto následně dospěje k názoru, že údaje byly neúplné. Odpovědnost za řádné zjištění skutkového stavu by měla ležet na správním orgánu, samozřejmě s využitím možnosti zastavit řízení při vadách žádosti (§ 66 odst. 1 písm. c) SR).

Dále je třeba doplnit, že „nepravdivé údaje“ způsobí vyvolat následek odejmutí souhlasu nebo povolení musejí být pro udělení povolení nebo souhlasu rozhodující, tj. takové, že by Česká národní banka povolení nebo souhlas nebyla udělila, kdyby byla bývala znala údaj pravdivý. Pojem tak nemíří na případy např. chyb v psaní.

K bodu 80 (§ 35)

Dochází k promítnutí legislativní zkratky zavedené v § 1 odst. 6 písm. b) a upřesnění, že se ustanovení vztahuje pouze na pobočky bank ze třetích zemí. Dále je v odstavci 1 upřesněno,

že ČNB informuje o rozhodnutí orgán dohledu země sídla zahraniční banky.

K bodům 81 a 82 (§ 37)

Do odstavce 1 jsou doplněny pobočky zahraničních bank. Tyto pobočky sice poskytují služby na smluvním základě na základě i jiných právních předpisů, přesto jsou pro větší srozumitelnost zákona zařazeny i do tohoto ustanovení. Odstavec 1 se vztahuje na oba typy poboček, proto je zde promítnuta legislativní zkratka zavedená v § 1 odst. 6 úvodní části ustanovení.

K bodu 83 (§ 38 odst. 3)

Údaje o záležitostech týkajících se klienta mohou mít pro zpravodajské služby velký význam při plnění úkolů v jejich působnosti, zejména při zajišťování informací o činnostech, jejichž důsledky mohou ohrozit významné ekonomické zájmy České republiky nebo informací týkajících se organizovaného zločinu. V rozsahu potřebném pro účely plnění konkrétního úkolu v působnosti zpravodajské služby (viz § 5 zákona č. 153/1994 Sb., o zpravodajských službách České republiky) není dosud zakotvena v zákoně o bankách povinnost banky poskytnout zprávu o záležitostech klienta, proto se doplňuje na místo dříve zrušeného písm. j) nové písmeno j). Tuto zprávu lze poskytnout pouze na základě předchozího povolení předsedy senátu Vrchního soudu v Praze.

Uvedený návrh je v souladu s mezinárodními závazky České republiky, zejména s Mezinárodní úmluvou o potlačování financování terorismu, která byla vyhlášena pod č. 18/2006 Sb.m.s. a pro Českou republiku vstoupila v platnost 26. ledna 2006. Touto úmluvou se Česká republika zavázala, že přijme opatření na identifikaci a odhalení finančních prostředků použitých anebo určených na účely spáchání teroristických činů touto úmluvou vymezených. Navrhovaná změna zákona o bankách si dále klade za cíl vytvořit právní rámec pro poskytování informací o klientech, na které se vztahují mezinárodní sankce a se kterými je spojeno riziko financování terorismu a přípravy teroristických akcí.

Omezení bankovního tajemství vůči zpravodajským službám je zakotveno v mnoha právních řádech států Evropy – např. v Německu, Maďarsku, Slovensku, Itálii.

Podrobná úprava podmínek a případů, ve kterých mohou zpravodajské služby žádat od bank poskytnutí informací o klientovi, je obsažena v novém § 11a zákona o zpravodajských službách ČR, který je novelizován tímto zákonem (viz. část čtvrtá zákona).

K bodu 84 (§ 38 odst. 6)

Nutnost explicitně zmiňovat daňovou exekuci se jeví jako nadbytečná vzhledem k obecnému průlomu do bankovního tajemství obsaženému v odstavci 3 písm. c). V praxi banka nebude stejně moci rozlišit, zda správce daně potřebuje údaje pro daňovou exekuci, nebo pro jiný účel.

K bodu 85 (§ 38 odst. 9)

Úprava odstavce 9 reflektuje nové zavedení legislativních zkratk pro pobočky bank z členských států a pobočky bank ze třetích zemí. Pro přehlednost byl v samostatných větách vymezen rozsah, v jakém se ustanovení § 38 vztahuje na pobočky ze zemí EU a v jakém se vztahuje na pobočky ze třetích zemí.

K bodu 86 (§ 38a)

Informační povinnost o podezření, že byl spáchán trestný čin nebo přestupek se vztahuje na

oba druhy poboček zahraničních bank, dochází zde tudíž k promítnutí legislativní zkratky podle § 1 odst. 6 úvodní části ustanovení. K aplikaci tohoto ustanovení na pobočky bank z členských států srov. § 5a odst. 5 a 6.

K bodu 87 (§ 38d a § 38e)

Dochází k promítnutí legislativní zkratky zavedené v § 1 odst. 6 písm. a).

K bodům 88 až 90 (§ 38f)

Vzhledem ke komplikovanosti a nepřehlednosti odstavce 1 dochází ke zrušení jeho poslední věty a přenesení jejího obsahu do nového odstavce 3. Dále je v ustanovení důsledně uplatněna legislativní zkratka zavedená v § 1 odst. 6 písm. b).

K bodu 91 (§ 39)

Okruh osob, které se v souvislosti s výkonem činnosti mohou seznámit s informacemi, které v zájmu banky a jejích klientů podléhají povinnosti mlčenlivosti, je širší, než vyplývá z dosud platné právní úpravy. Úprava tohoto ustanovení tak rozšiřuje povinnost mlčenlivosti i na např. členy představenstva, členy výboru pro audit, pokud by nebyli zaměstnanci apod.

K bodu 92 (§ 40)

Ustanovení odstavce 6 je nadbytečné, povinnost řádně odůvodnit rozhodnutí vyplývá z obecných správně-právních předpisů. Dochází tedy k vypuštění tohoto odstavce.

K bodu 93 (§ 41)

Úprava tohoto ustanovení souvisí s novou úpravou ustanovení § 26 odst. 7. Rozklad proti rozhodnutí ČNB nemá odkladný účinek až na případy, kdy se jedná o rozhodnutí o pokutě. Odkladný účinek rozkladu je tak nově upraven v jednom ustanovení.

K bodům 94 a 95 (§ 41a)

Vzhledem k zavedení legislativních zkratk pro pobočky zahraničních bank je nutno zpřesnit i legislativní zkratku „banka“ používanou v části třinácté zákona (pojištění vkladů). Z toho důvodu je v odstavci 3 nově vymezena legislativní zkratka „banky“. Vzhledem k nové úpravě § 41m dochází k vypuštění druhé věty v odstavci 3, neboť s přijatou změnou ztrácí význam.

K bodu 96 (§ 41d)

Dochází k promítnutí legislativní zkratky zavedené v § 1 odst. 6 písm. a).

K bodům 97 až 100 (§ 41l a § 41m)

Dochází k vypuštění § 41l, což znamená, že § 41m se nově vztahuje pouze na pobočky bank působících na území ČR na základě jednotné licence (tj. pobočky bank z členských států, srov. § 1 odst. 6 písm. a)). Tato úprava znamená pro pobočky zahraničních bank ze třetích zemí, že budou mít nově povinnost pojistit přijaté vklady u Fondu pojištění vkladů (FPV). Nebudou moci využít postup aplikovatelný na pobočky bank z členských států, který spočívá v tom, že vklady u těchto poboček mohou být pojištěny v zahraničí a připojištěny ve FPV, pokud by se tak tyto pobočky smluvně zavázaly.

Z toho důvodu dochází v ustanovení § 41m k důslednému promítnutí legislativní zkratky zavedené v § 1 odst. 6 písm. a). Vzhledem k omezení okruhu subjektů, na které toto ustanovení nově dopadá, se dále upravuje dikce odstavce 2.

K Čl. II

V souvislosti s navrhovanými změnami zákona o bankách se navrhuje dvě přechodná ustanovení. Podle prvního přechodného ustanovení bude banka nebo pobočka banky z jiného než členského státu, která byla oprávněna vykonávat činnosti podle ustanovení § 1 odst. 3 písm. m) zákona o bankách ve znění účinném do dne nabytí účinnosti tohoto zákona a vykonávala činnosti ve vztahu k devizovým hodnotám, které jsou zároveň investičními nástroji, povinna tyto činnosti ukončit do tří měsíců ode dne nabytí účinnosti tohoto zákona, pokud zároveň již nemá nebo do té doby nezíská oprávnění podle ustanovení § 1 odst. 3 písm. h) zákona o bankách, ve znění účinném do dne nabytí účinnosti této novely.

Druhé přechodné ustanovení navazuje na změnu ustanovení § 1 odst. 5 zákona o bankách, které stanoví, že řízení zahájena Českou národní bankou v souvislosti s § 1 odst. 5 zákona o bankách, ve znění účinném do dne nabytí účinnosti tohoto zákona, která nebyla pravomocně skončena přede dnem nabytí účinnosti tohoto zákona, se dokončí podle dosavadní právní úpravy. Požádala-li tedy např. banka o povolení k činnosti obchodníka s cennými papíry a Česká národní banka před nabytím účinnosti tohoto zákona již zahájila správní řízení, proběhne toto správní řízení a ukončí se dle dosavadní právní úpravy. Změnu licence a vydání povolení k činnosti obchodníka s cennými papíry tak nebude Česká národní banka projednávat ve společném řízení.

Část druhá (změna zákona o spořitelních a úvěrních družstvech)

K Čl. III

K bodům 1 a 2 (§ 1)

Navrhuje se definici družstevní záložny upravit tak, aby byla konzistentní s definicí banky podle zákona o bankách. Navržená úprava reaguje na požadavek z praxe lépe odlišit činnost družstevní záložny od jiných družstevních subjektů, které sice mohou v určitých případech poskytovat úvěry (nebo např. poskytovat leasing nebo provádět jinou finanční činnost), avšak nejsou úvěrovými institucemi ve smyslu evropského práva (2006/48/ES), nemohou tudíž přijímat vklady od veřejnosti (resp. členů) a regulace podle zákona o družstevních záložnách je pro ně zcela zbytečná. Novou úpravou definice nedochází k věcnému posunu, pouze k technické úpravě ustanovení. Z hlediska právní jistoty je však součástí návrhu přechodné ustanovení, jehož cílem je takové pochybnosti odstranit. Tato změna nevyvolá nutnost změnit doposud vydaná povolení působit jako družstevní záložna. Kromě přijímání vkladů a poskytování úvěrů svým členům vykonává družstevní záložna další činnosti, které jsou vymezeny v § 3 zákona, a to za podmínky, že je má uvedeny ve svém povolení k činnosti.

K bodu 3 (§ 2a odst. 5 písm. a))

Vzhledem k nálezu ÚS Pl. 35/08 a k navržené úpravě zákona o bankách je nutno zpřesnit rozsah úmyslných trestných činů, podle nichž se posuzuje důvěryhodnost fyzických osob. Spáchání jakéhokoliv úmyslného trestného činu je dle názoru ÚS příliš široké a v rozporu s Listinou základních práv a svobod, proto dochází k zúžení rozsahu na trestné činy spáchané v souvislosti s podnikáním obecně. V důsledku provedených změn je ustanovení uvedeno do souladu s úpravou v zákoně o bankách (§ 4 odst. 7 a § 5 odst. 6).

K bodům 4 až 6 a 11 (§ 3)

V návaznosti na novou formulaci vymezení družstevní záložny je třeba upravit ustanovení § 3 tak, aby činnosti nově uvedené v § 1 odst. 2 písm. a) a b) nebyly v zákoně uvedeny duplicitně.

Z důvodu změn v systematice zákona se navrhuje doplnit přechodné ustanovení, které stanoví, že změnou systematiky nedojde k věcným posunům. Pokud tedy družstevní záložna získala povolení k činnosti např. podle § 3 odst. 1 písm. c) ve znění dosavadní právní úpravy, má se za to, že získala povolení k činnosti podle § 3 odst. 1 písm. a) ve znění ke dni nabytí účinnosti tohoto zákona.

K bodům 7 až 11 (§ 3 odst. 2)

K písm. c)

Dochází k vyjasnění povahy majetku, který může družstevní záložna nabývat za účelem zajištění svých činností podle § 3 odst. 1 a § 1 odst. 2 písm. a) a b) zákona. Nejedná o jakýkoli majetek družstevní záložny, ale pouze o ten, který slouží k zajištění vlastního provozu družstevní záložny.

K písm. d)

Rozšiřuje se okruh případů, kdy smí družstevní záložna sjednat zajišťovací deriváty, aby mohly krýt i pozice ze státních a obdobných dluhopisů nenominovaných v cizí měně podle nově doplňovaného písm. f).

K písm. e)

Dochází ke zpřesnění a sladění terminologie s ostatními předpisy na finančním trhu (srov. registrovaný cenný papír). Návrhem je reagováno na požadavek volného pohybu kapitálu ve smyslu požadavků práva EU s tím, že k omezení dochází ve vztahu k cenným papírům kótovaným mimo EU, což je považováno za ospravedlnitelné vzhledem k obtížnější dostupnosti informací (srov. C-101/05).

K písm. f) a g)

V novele zákona o spořitelních a úvěrních družstvech se doplňuje v § 3 odst. 2 oprávnění družstevních záložen provádět obchody se specifikovanými zahraničními dluhopisy (písm. f)) a obchody s Českou národní bankou (písm. g)). Obchody s ČNB již sice předpokládá § 29a zákona č. 6/1993 Sb., o České národní bance, ale zákon o spořitelních a úvěrních družstvech s nimi nepočítá a brání jim, když neumožňuje záložnám nabývání nekótovaných státních dluhopisů a dluhopisů ČNB, včetně pokladničních poukázek.

Výčet uvedený v navrhovaném § 3 odst. 2 písm. f) odpovídá v zásadě úpravě obsažené v jiných zákonech finančního trhu (viz např. § 33 zákona o penzijním připojištění, viz též výčet institucí, do jejichž dluhopisů smějí investovat stavební spořitelny podle § 9 zákona č. 96/1993 Sb., o stavebním spoření a státní podpoře stavebního spoření a o doplnění zákona České národní rady č. 586/1992 Sb., o daních z příjmů, ve znění zákona České národní rady č. 35/1993 Sb., ve znění pozdějších předpisů (dále jen zákon o stavebním spoření)).²²

Navrhovaná úprava týkající se možnosti obchodování s dluhopisy současně reflektuje čl. 63 Smlouvy o fungování Evropské unie, podle něhož jsou zakázána všechna omezení pohybu kapitálu mezi členskými státy a mezi členskými státy a třetími zeměmi. Pokud jde o závazky k OECD, rovněž nelze zakázat investice rezidentů (včetně družstevních záložen) do vládních dluhopisů zemí OECD/EU. Tyto investice rezidentů jsou volné již cca od poloviny 90. let a na

²² Z důvodové zprávy k § 9 zákona o stavebním spoření uvádíme: *Navržená úprava vychází z toho, že pro umístování finančních prostředků, kterými disponuje stavební spořitelna, musí platit obecné zásady platné v Evropské unii, kterými jsou zásady odborné péče, bezpečnosti a dále kvality, likvidity a rentability skladby finančního umístění jako celku. Návrh tak respektuje zásady volného pohybu služeb a kapitálu.*

základě této skutečnosti byla také formulována pozice ČR k tzv. Kodexům liberalizace OECD.

Členskými státy OECD v současné době jsou: Austrálie, Belgie, Česká republika, Dánsko, Estonsko, Finsko, Francie, Chile, Irsko, Island, Itálie, Izrael, Japonsko, Kanada, Korea, Lucembursko, Nizozemí, Norsko, Nový Zéland, Maďarsko, Mexiko, Polsko, Portugalsko, Rakousko, Řecko, Slovensko, Slovinsko, Spojené státy americké, Spojené království Velké Británie a Severního Irska, SRN, Španělsko, Švédsko, Švýcarsko a Turecko.²³ Akcionáři (členy) Evropské investiční banky jsou členské státy EU.²⁴ Akcionáři (členy) Evropské banky pro obnovu a rozvoj je 61 států, dále Evropská unie a Evropská investiční banka.²⁵ Mezinárodní banka pro obnovu a rozvoj je součástí skupiny Světové banky, jejími členy je 187 států.²⁶

Výše uvedené mezinárodní instituce, jejichž akcionáři (členy) je větší počet ekonomicky vyspělých států, požívají obecně relativně vysoké důvěry finančních trhů a jejich úvěrová hodnocení jsou zpravidla na úrovni samotných jejich akcionářů (členů).

Každý stát a každá mezinárodní finanční instituce se samozřejmě může dostat do ekonomických potíží, i na obchodování s cennými papíry uvedenými v navrhovaném § 3 odst. 2 písm. f) tedy samozřejmě dopadá obecná povinnost družstevní záložny postupovat obezřetně v souladu s § 1 odst. 5 písm. b). Omezení rizik spojených s investicemi do uvedených cenných papírů mezinárodní závazky připouštějí, srov. ostatně pro ČR závazné kapitálové požadavky a pravidla angažovanosti stanovená evropskými směnicemi 2006/48/ES a 2006/49/ES v platném znění (CRD).

K bodu 12 (§ 7 odst. 7)

Zákon č. 93/2009 Sb., o auditorech v ustanovení § 44 ukládá všem tzv. subjektům veřejného zájmu, mezi něž zařazuje též družstevní záložny, povinnost zřídit výbor pro audit (s výjimkami stanovenými tímto zákonem). Výbor pro audit je orgánem subjektu veřejného zájmu, což z hlediska zákona o spořitelních a úvěrních družstvech znamená, že členů výboru pro audit jako členů voleného orgánu družstevní záložny se týká povinnost družstevní záložny požádat Českou národní banku o posouzení podmínek pro výkon funkce. Uvedená právní úprava je zřejmě nezamýšleným vedlejším efektem úpravy vyplývající ze zákona o auditorech (výbor pro audit je orgánem subjektu veřejného zájmu, a tudíž se na jeho členy vztahují pravidla zákona o spořitelních a úvěrních družstvech pro posuzování členů orgánů družstevních záložen). Ve vztahu k ostatním subjektům veřejného zájmu obdobná úprava z právních předpisů nevyplývá, posuzování členů výboru pro audit není z regulatorního hlediska nutné, posouzení standardního okruhu osob uvedených v zákoně o spořitelních a úvěrních družstvech (tj. členů představenstva a tzv. řídících osob, popřípadě i - dle platného znění - kontrolní komise a úvěrové komise) se jeví dostatečné, a tudíž se navrhuje vyjmout členy výboru pro audit družstevní záložny z okruhu osob podléhajících posuzování ČNB z hlediska splnění podmínek pro výkon funkce. Cílem této úpravy je také snížení nákladů a administrativní zátěže jak družstevních záložen, tak i České národní banky.

K bodu 13 (§ 7a odst. 1 písm. a) bod 3.)

²³ http://www.oecd.org/pages/0,3417,en_36734052_36761800_1_1_1_1_1_1_1,00.html

²⁴ <http://www.eib.org/about/structure/shareholders/index.htm>

²⁵ <http://www.ebrd.com/pages/about/who/shareholders.shtml>

²⁶ <http://go.worldbank.org/ND017L2DH0>

Dochází k legislativně technickému zpřesnění napříč zákony regulující finanční trh. Je upraven odkaz na zvláštní právní předpisy, jimiž jsou kromě zákona č. 563/1991 Sb., o účetnictví, v platném znění, a jeho prováděcích právních předpisů také mezinárodní standardy a pravidla, které jsou spořitelní a úvěrní družstva povinna dodržovat.

K bodu 14 (§ 7b odst. 1 písm. a))

Dochází ke sjednocení názvosloví se zákonem č. 93/2009 Sb., o auditorech, proto jsou slova „právníčkou, popřípadě fyzickou osobou vykonávající auditorskou činnost podle zákona upravujícího činnost auditorů“ nahrazena slovy „auditorem podle zákona upravujícího činnost statutárních auditorů a auditorských společností“, a zároveň je zrušena poznámka pod čarou.

K bodu 15 (§ 9 odst. 2)

Dochází ke zpřesnění úpravy a k jejímu sladění se zákonem o bankách.

K bodu 16 (§ 12)

Jedná se o ustanovení obdobné ustanovení § 11 odst. 5 zákona o bankách, které se navrhuje vložit také do zákona o spořitelních a úvěrních družstvech. Cílem této úpravy je zabránit znevýhodnění klientů družstevních záložen vůči klientům bank a s tím související ochrana spotřebitele. Z pohledu systematiky předpisu se navrhuje využít zrušeného ustanovení § 12.

K bodu 17 (§ 22 odst. 2)

Jedná se o legislativně – technickou úpravu.

K bodu 18 (§ 27 odst. 4)

Notářské úřady nejsou jediné správní úřady, které mohou provádět vidimaci listin.

K bodu 19 (§ 27b odst. 1 písm. b))

Doplňuje se chybějící odkaz na písmeno g) a nově doplněná písmena h) a i).

K bodu 20 (§ 27b odst. 1 písm. l))

Odstraňuje se legislativně technická nepřesnost spočívající v chybném odkazu.

K bodům 21 a 22 (§ 27b odst. 2 písm. b) a c))

Jedná se o technickou úpravu, písm. b) i c) se týkají osob uvedených v § 7 odst. 1, není je tedy třeba vypisovat, postačí forma odkazu.

K bodu 23 (§ 27b odst. 2 písm. l))

Odstraňuje se legislativně technická nepřesnost spočívající v chybném odkazu.

K bodům 24 až 29 (§ 28 odst. 1)

Dochází ke sjednocení úpravy opatření k nápravě s ohledem na zákon o bankách. Není důvodu, aby opatření k nápravě, která lze uložit družstevní záložně, nebyla totožná s těmi, která lze uložit bance (odlišnosti by měly být pouze tam, kde to vyplývá ze zvláštností jednotlivých druhů těchto úvěrových institucí).

K bodu 30 (§ 28 odst. 3 písm. b))

Nedostatek v činnosti dle ustanovení § 28 odst. 4 písm. b) zákona o spořitelních a úvěrních družstvech tak, jak je v současnosti definován, neumožňuje České národní bance účinně postihovat taková jednání, která jsou v rozporu se zákonem č. 253/2008 Sb. a prováděcí

vyhláškou, popřípadě ustanoveními jiných předpisů než zákon o spořitelních a úvěrních družstvech, jejichž dodržování Česká národní banka ovšem dohlíží. Je tomu tak v důsledku užití dovětků „vydaných podle tohoto zákona“. Žádostí se rozumí kromě vlastní žádosti i její přílohy.

K bodu 31 (§ 28 odst. 3 písm. c))

Navrhuje se sjednocení úpravy se zákonem o bankách, pokud jde o výčet nedostatků v činnosti (srov. § 26 zákona o bankách).

K bodu 32 (§ 28 odst. 6)

Dochází ke sjednocení úpravy se zákonem o bankách. Navrhuje se, aby Česká národní banka mohla využít úpravy doručování podle správního řádu a aby speciální způsoby doručování byly vyhrazeny na případy, kdy jednak subjekt, jemuž je třeba rozhodnutí doručit, nespolupracuje a dále na případy, kdy je speciální způsob doručení rychlejší a je třeba jej využít např. v případě rozhodnutí o zavedení nucené správy.

K bodům 33 a 34 (§ 28 odst. 7 až 11)

Smyslem je uvést úpravu řízení o opatřeních k nápravě do souladu s úpravou zákona o bankách (k odstavci 11 viz ustanovení § 26 odst. 11 zákona o bankách, který stanoví časový limit pouze pro řízení o uložení pokuty, nikoliv však obecně pro opatření k nápravě).

K bodům 35 až 37 (§ 28g)

Navrhuje se sjednocení úpravy se zákonem o bankách. Ustanovení o odnětí souhlasu se dotkne zejména udělování souhlasů podle § 1 odst. 7, § 2b, § 2d, § 2e odst. 2, § 4 odst. 4 a 5, § 5a odst. 3, § 8 odst. 5 a 8 a § 13 odst. 4 (viz argumentace k § 34 zákona o bankách). Žádostí se rozumí kromě vlastní žádosti i její přílohy.

K Čl. IV

Z hlediska právní jistoty jsou součástí návrhu dvě přechodná ustanovení. Cílem prvního z nich je odstranit pochybnosti plynoucí ze změny ustanovení § 1. Tato změna nevyvolá nutnost změnit doposud vydaná povolení působit jako družstevní záložna.

Druhé přechodné ustanovení stanoví, že změnou systematiky zákona nedojde k věcným posunům. Pokud tedy družstevní záložna získala povolení k činnosti např. podle ustanovení § 3 odst. 1 písm. c) ve znění dosavadní právní úpravy, má se za to, že získala povolení k činnosti podle § 3 odst. 1 písm. a) ve znění ke dni nabytí účinnosti tohoto zákona.

Část třetí (změna zákona o podnikání na kapitálovém trhu)

K Čl. V

Dochází k legislativně technickému zpřesnění napříč zákony regulujícími finanční trh. Těmito jinými právními předpisy jsou kromě zákona č. 563/1991 Sb., o účetnictví, v platném znění, a jeho prováděcích právních předpisů také mezinárodní standardy a pravidla, které jsou obchodníci s cennými papíry povinni dodržovat.

Část čtvrtá (změna zákona o zpravodajských službách)

K čl. VI

V souvislosti s novelizací § 38 odst. 3 zákona o bankách a s navrhovaným prolomením bankovního tajemství ve prospěch zpravodajských služeb (srov. Část první, novelizační bod č. 83) se navrhuje novelizovat zákon o zpravodajských službách.

Zpravodajské služby jsou státními orgány, které jsou zřízeny k získávání, shromažďování a vyhodnocování informací důležitých pro ochranu ústavního zřízení, významných ekonomických zájmů, bezpečnost a obranu České republiky. Vzhledem k tomu, že činnosti, jejichž odhalování je v působnosti zpravodajských služeb, vyžadují ke své realizaci většinou značné finanční krytí, mají tyto informace pro zpravodajské služby veliký význam. Jde zejména (nikoli výlučně) o činnosti, jejichž důsledky mohou ohrozit významné ekonomické zájmy České republiky, dále informace týkající se organizovaného zločinu, terorismu nebo korupce a v neposlední řadě informace potřebné pro účely bezpečnostního řízení podle zákona č. 412/2005 Sb., o ochraně utajovaných informací, ve znění pozdějších předpisů.

Z hlediska ochrany důležitých hospodářských a bezpečnostních zájmů státu je problematika financování terorismu a organizovaného zločinu ustanoveními trestního řádu řešena jen částečně. § 8 odst. 2 trestního řádu opravňuje státního zástupce resp. předsedu senátu soudu vyžadovat údaje, které jsou předmětem bankovního tajemství, je-li dána „nutnost objasnit či prověřit skutečnosti důvodně nasvědčující tomu, že byl spáchán trestný čin“. Informace, které zabezpečují zpravodajské služby ohledně organizovaného zločinu a terorismu, jsou však širší vymezenou třídou, než informace o tom, že byl spáchán trestný čin. Činnost zpravodajských služeb směřuje k posílení bezpečnosti také jinými prostředky, než je postižení pachatele za spáchaný trestný čin. Může jít například o získání informací, které jsou předány zahraničním partnerům, kteří pak přijmou kroky k zabránění trestnému činu; informace získané zpravodajskou službou např. o financování teroristických skupin nemusí tedy nutně vyústit v jejich předání českým orgánům činným v trestním řízení. Ustanovení o trestných činech teroru a teroristického útoku podle trestního zákoníku navíc chrání pouze ústavní zřízení, obranyschopnost a základní politickou, hospodářskou nebo sociální strukturu České republiky nebo mezinárodní organizace. Zpravodajské služby, ačkoli v jejich působnosti je chránit zájmy České republiky, naproti tomu zajišťují také informace, které jsou důležité pro ochranu bezpečnosti jiných států v rámci informační výměny.

Působnost zpravodajských služeb se tedy odlišuje od působnosti policejního orgánu v tom, že zpravodajské služby nejsou zřízeny ke stíhání deliktů, ale zabezpečují informace o činnostech ohrožujících nebo narušujících ústavní zřízení, významné ekonomické zájmy, bezpečnost a obranu České republiky. S pomocí těchto informací mohou ústavní činitelé a orgány veřejné moci přijímat efektivní a včasná opatření zajišťující ochranu těchto zájmů. Významnou součástí činnosti zpravodajských služeb je tedy předcházení negativním dopadům na ekonomické, bezpečnostní či zahraničně politické zájmy České republiky, a to díky zabezpečování a distribuci včasných, kvalitních, objektivních a komplexních zpravodajských informací.

Informace zabezpečované zpravodajskými službami zahrnují informace veřejně přístupné, informace, které jsou sdělovány příslušnými státními orgány, jakož i informace získané specifickými prostředky získávání informací. Jen na základě informací získaných z více zdrojů, případně z různých typů zdrojů, lze vytvořit kvalitní obraz o situaci, případně určit směr dalšího zabezpečování informací. Při zabezpečování informací o organizovaných činnostech ohrožujících výše uvedené hodnoty je úloha zpravodajských služeb nezastupitelná: právě tomu, že jde o orgány specializované na zabezpečování informací, odpovídá jak škála

prostředků, jež je jim k tomuto účelu zákonem svěřena, tak i jejich personální a technické zajištění.

Při zabezpečování informací o strukturách, složení a činnosti organizovaných skupin, jejichž záměrem je vyvíjet činnost ohrožující výše uvedené hodnoty a zájmy, je nutno zabezpečit také informace, které se týkají hospodářského zajištění takovýchto skupin. Výkon zpravodajské činnosti na tomto poli však vyžaduje možnost přístupu také k údajům, které jsou součástí bankovního tajemství. Proto se navrhuje zakotvit do zákona o bankách povinnost banky podat zprávu o záležitostech týkajících se klienta, které jsou předmětem bankovního tajemství, bez souhlasu klienta také na písemné vyžádání zpravodajské služby.

Návrh se s hrozbou zneužití tohoto institutu vypořádává tak, že jej podrobuje kontrole soudní mocí. Tím se zároveň vyhovuje stanovisku České národní banky k této otázce. Vzorem je úprava použití zpravodajské techniky podle zákona č. 154/1994 Sb., o Bezpečnostní informační službě, a podle zákona č. 289/2005 Sb., o Vojenském zpravodajství. Návrh tedy vychází z toho, že právní úkony, jimiž zpravodajské služby zasahují do základních lidských práv a svobod, budou právně upraveny podle jednotného schématu. Povolování zpravodajské techniky touto cestou se v praxi již osvědčilo a nečiní žádné problémy. Příslušným k rozhodování je předseda senátu Vrchního soudu v Praze (v citovaných zákonech je uveden předseda senátu Vrchního soudu příslušného podle sídla Bezpečnostní informační služby, resp. sídla Ministerstva obrany).

Řízení o povolení k použití zpravodajské techniky v citovaných předpisech je koncipováno jako řízení sui generis; obdobně je tomu také v předkládaném návrhu. Je zřejmé, že jde o řízení relativně jednoduchými procesními vztahy: soudní rozhodnutí se vztahuje k získávání informací zpravodajskými prostředky, proto by z hlediska účelu úpravy bylo protismyslné, kdyby se klient banky dověděl, že zpravodajská služba projevila zájem o údaje týkající se jeho záležitostí. Odůvodnění žádosti zpravodajské služby bude zpravidla utajované, bude obsahovat informace získané utajovaným způsobem, u nichž platí, že s každou další osobou, která se s jejím obsahem seznámí, dojde k ohrožení zájmu sledovaného zpravodajskou službou, což je zvláště závažné vzhledem k ochraně informačních zdrojů. Proto ani banka nebude mít možnost seznámit se s obsahem odůvodnění rozhodnutí o povolení k poskytnutí zprávy. Účastníkem řízení tak bude pouze zpravodajská služba; u té se předpokládá odbornost v dané věci, takže se neuplatní např. ani zastoupení v řízení ani institut poučení účastníka. Proces vydání povolení se tak v podstatě omezí na podání zdůvodněné žádosti zpravodajskou službou, její posouzení soudem, které bude spočívat ve vyhodnocení dokumentů (tj. nosičů záznamů v nejširším smyslu) dodaných zpravodajskou službou a následné rozhodnutí. Výslovně se navrhuje, aby proti rozhodnutí soudce nebylo možno podat opravný prostředek.

Uvedený návrh je v souladu s mezinárodními závazky České republiky. Sleduje zejména splnění závazku plynoucího z Mezinárodní úmluvy o potlačování financování terorismu, která byla vyhlášena pod č. 18/2006 Sb.m.s. a pro Českou republiku vstoupila ve svou platnost 26. ledna 2006. Touto úmluvou se Česká republika zavázala, že přijme opatření na identifikaci a odhalení finančních prostředků použitých anebo určených na účely spáchání teroristických činů touto úmluvou vymezených. Navrhovaná změna zákona o bankách si dále klade za cíl vytvořit právní rámec pro poskytování informací o klientech, na které se vztahují mezinárodní sankce a se kterými je spojeno riziko financování terorismu a přípravy teroristických akcí.

Snaha omezit praní špinavých peněz, zamezit organizovanému zločinu a boj proti terorismu podnítily řadu zemí světa k přijetí úprav, které omezují bankovní tajemství vůči některým orgánům státní moci.

Ve **Spojených státech** jsou bankovní tajemství a jeho prolomení, povinnosti bank uchovávat informace o klientech a transakcích, oznamovat podezřelé aktivity a napomáhat vládním institucím v zjišťování a předcházení praní špinavých peněz zakotveny v zákoně o bankovním tajemství (U. S. Bank Secrecy Act) z roku 1970. Roku 2001 byl přijat zákon o sjednocování a posilování Ameriky poskytováním vhodných podmínek potřebných pro stíhání a bránění terorismu (Uniting and Strengthening America by Providing Appropriate Tools Required to Intercept and Obstruct Terrorism Act, tzv. Patriot Act).

Z tohoto zákona vyplývá, že regulační a bezpečnostní složky sdílí informace s finančními institucemi. V sekci 314(a) zmíněného zákona je stanoveno, že úřad Financial Crimes Enforcement Network (FinCEN) Ministerstva financí shromažďuje informace chráněné bankovním tajemstvím o transakcích a klientech bank a poskytuje je všem přibližně 59 institucím, které je pro svůj chod potřebují, včetně policie a zpravodajských služeb. Tyto informace jsou poskytovány na žádost a v případě praní špinavých peněz musí být vyčerpány všechny tradiční vyšetřovací metody.

Ze zemí České republiky právní kulturou geograficky bližších je třeba uvést zejména **Slovensko**. Na Slovensku je v zákoně o bankách právo Slovenské informační služby získávat informace, které jsou předmětem bankovního tajemství, formulováno jako výjimka z povinnosti mlčenlivosti uložené ve vztahu k předmětu bankovního tajemství.

Slovenská informační služba má ze zákona o bankách (§ 91 odst. 4 písm. o) zák. č. 483/2001 Z. z.) oprávnění získat zprávu o záležitostech klienta banky, které jsou předmětem bankovního tajemství mj. za účelem boje proti trestné činnosti a terorismu. Pro SIS platí zákonná výjimka z povinnosti uvádět ve vyžádání informací identifikační údaje, pokud by takováto povinnost mohla ohrozit sledovaný předmět zpravodajského zájmu.

Další nepřímou cestou, jakou může Slovenská informační služba obdržet informace chráněné bankovním tajemstvím, je postup podle zákona č. 74/2004 Z. z., o dohledu nad finančním trhem a o změně a doplnění některých zákonů. Podle uvedeného zákona oznamuje Národní banka Slovenska jakožto orgán dohledu nad finančním trhem Slovenské zpravodajské službě zjištěnou neobvyklou obchodní operaci anebo porušení povinnosti subjektů, nad nimiž je vykonáván dohled, při předcházení nebo odhalování legalizace příjmů z trestné činnosti a financování terorismu.

V **Německu** je pravomoc zpravodajské služby BfV (Bundesamt für Verfassungsschutz, Spolkový úřad na ochranu ústavy) zakotvena v zákoně upravujícím spolupráci mezi spolkem a spolkovými zeměmi v záležitostech ochrany ústavy a o Spolkovém úřadu na ochranu ústavy (Bundesverfassungsschutzgesetz, BVerfSchG). Podle ustanovení § 8a odst. 2 citovaného zákona je Spolkový úřad na ochranu ústavy oprávněn získávat informace od poskytovatelů bankovních a finančních služeb a finančních podniků o účtech, majitelích účtů a dalších oprávněných osobách, jakož i o dalších osobách podílejících se na finančních operacích, dále o pohybu finančních prostředků a vkladech, zejména o stavech účtů jakož i o příjmech a výdajích. Podmínkou je existence závažné hrozby chráněným právům, v případě boje proti terorismu lze pak informace chráněné bankovním tajemstvím požadovat pouze v případě, že lze očekávat, že úsilí extremistů směřuje k použití násilí. Příkaz k uvolnění informace vydává

spolkový ministr vnitra. Do každého případu musí být zasvěceny také dozorčí orgány Spolkového sněmu, které mají právo veta. Na základě tzv. Bezpečnostního balíčku II spolkového ministra vnitra Otto Schilyho z prosince 2001 jsou tyto kompetence výslovně vztaheny i na Spolkovou zpravodajskou službu (Bundesnachrichtendienst – BND), viz § 2a zákona o Spolkové zpravodajské službě (Gesetz über den Bundesnachrichtendienst, BNDG), který umožňuje BND opatřit si informace potřebné pro plnění jejího úkolu v souladu s § 8a BVerfSchG.

V **Maďarsku** je zpravodajská služba oprávněna požadovat od bank údaje kryté jinak bankovním tajemstvím, je-li to nutné pro provádění úkolů v její působnosti. Finanční instituce jsou povinny bez odkladu vyhovět požadavku mj. zpravodajské služby poskytnout informaci týkající se bankovního účtu jakéhokoli klienta, je-li žádost odůvodněna tím, že bankovní účet nebo bankovní transakce je spojena s nezákonným držením narkotik, teroristickým činem, nezákonným držením výbušnin a destruktivních zařízení, nezákonným držením palných zbraní nebo munice, praním špinavých peněz, jakýmkoli kriminálním činem spáchaným ve zločinném spolčení nebo organizaci, nedovoleným obchodováním s akciemi nebo manipulacemi na trhu.

Nově je možnost přístupu k informacím chráněným bankovním tajemstvím pro zpravodajské účely zakotvena také ve **Francii**. Podle výnosu ze 4. září 2009 mohou někteří speciálně pověřeni důstojníci z ústředí DCRI získat v rámci svých zpravodajských úkolů přístup k daňovým údajům, na které se dosud vztahovalo daňové tajemství. Za účelem vyšetřování a prevence poškození základních národních zájmů v oblasti veřejné a státní bezpečnosti mohou tyto pověřeni úředníci získat od daňové a celní správy informace mj. z rejstříku bankovních účtů (jde o národní rejstřík, v němž se registrují veškerá otevření a uzavření bankovních účtů na jména fyzických a právnických osob provedená na území státu). Toto nové ustanovení usnadní přístup k těmto údajům, které kromě jiného umožní získat informace o lokalizaci jedinců, jejich zdrojích příjmů, jejich zaměstnavatelích apod.

V **Itálii** má podle čl. 13 Reformního zákona zpravodajská služba oprávnění uzavřít protokol o spolupráci s jednotlivými veřejnoprávními orgány. Byly uzavřeny dva protokoly s Italskou bankou, oba zaměřeny na získávání klíčových informací.

Protokoly jsou zaměřeny na dvě hlavní oblasti zájmu:

Finanční aktivita nově vytvořených bank (zkoumání finančních toků, jež mají kapitalizovat nově vzniklé banky, pečlivé prověření akcionářů bank a představenstva, analýza postupu při poskytování úvěrů).

Finanční makléřský systém a bankovní systém (vymezení rizika nezákonnosti, která pochází z makléřského systému, monitorování specifických ekonomických sektorů nebo geografických oblastí, o nichž se předpokládá, že jsou zapojeny do „praní špinavých peněz“ nebo financování terorismu).

Bankovní ústavy jsou povinny poskytnout informaci chráněnou bankovním tajemstvím bezpečnostnímu orgánu za účelem vykonávání své působnosti podle zákona o bezpečnostních orgánech.

Rovněž v **Litvě** má zpravodajská služba VSD (Lietuvos Respublikos Valstybės Saugumo Departamentas) možnost získávat údaje kryté jinak bankovním tajemstvím v případě, kdy jsou potřebná pro plnění úkolů v působnosti této služby. Podle právní úpravy platné v Estonsku jsou bankovní ústavy povinny poskytnout informaci chráněnou bankovním

tajemstvím bezpečnostnímu orgánu za účelem vykonávání své působnosti podle zákona o bezpečnostních orgánech.

V **Holandsku** není zatím bankovním institucím uložena povinnost údaje poskytnout. Nicméně r. 2007 byl navržen nový zákon, podle něhož jsou finanční instituce, jako například banky, povinny poskytnout holandské zpravodajské službě AIVD (Algemene Inlichtigen – en Veiligheidsdienst) na požádání údaje chráněné bankovním tajemstvím. Návrh byl přijat Dolní sněmovnou, ale odmítnut sněmovnou Horní. V důsledku mj. pádu holandské vlády není dosud jasný další vývoj tohoto návrhu.

Část pátá (Účinnost)

K čl. VII

Účinnost zákona se navrhuje stanovit patnáctým dnem po dni jeho vyhlášení.

V Praze dne 2. listopadu 2011

RNDr. Petr Nečas, v.r.
předseda vlády

Ing. Miroslav Kalousek, v.r.
ministr financí